

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги

Андижон Давлат Тиббиёт Институти

Жамоат саломатлиги кафедраси

“ТАСДИҚЛАЙМАН
АДТИ ўқув-таълим сўғишга
Проректори проф. И.И. Алимжонов

2016 йил _____

9 сонли баённома



“КЕЛИШИЛДИ”

АДТИ тиббий-биологик
фанлар бўйича услубий айъат
раиси проф. А.И. Хотамов

2016 йил “25” _____

9 сонли баённома

(Signature)

06

Аҳоли саломатлигини ўрганиш

(услубий кулланма)

(тиббиёт институти талабалари ва магистрлари, клиник ординаторлари,
соғлиқни сақлаш тизимини бошқарувчилари учун)

Андижон - 2016

Тузувчилар:

А. Исмоилов - РСваТСИ АФ бошлиги.

А.А. Абдуфаттаев - АДТИ «Жамоат саломатлиги»
кафедраси доценти, тиббиёт фанлари доктори.

К.М. Юсупов - АДТИ «Жамоат саломатлиги» кафедраси
катта уқитувчиси.

Х.М. Сапиохунова - АДТИ «Жамоат саломатлиги»
кафедраси ассистенти.

Такризчилар:

А.Х. Юлдашев - Андижон вилояти куп тармокли тиббиёт
маркази бош врач, т.ф.д.

З.С. Салахиддинов АДТИнинг «1-чи Умумий амалиёт
шифокорларни тайёрлаш» кафедраси профессори, т.ф.д.

Шифокорлар, тиббиёт институти талабалари ва магистрлари, клиник
ординаторлари, соғлиқни сақлаш тизимини бошқарувчилари учун

Услубий кўлланма АДТИ марказий услубий хайъатида муҳокама қилинди

“___» _____ 2016 йил, баённома № _____

Услубий кўлланма АДТИ кенгашида тасдиқланди

“29» 06 2016 йил, баённома № 12

Илмий кенгаш котибаси

доцент



Х.А. Хусанова

СЎЗ БОШИ

Мамлакатимизда Соғлиқни сақлаш тизимида ислохатларни амалга ошириш давом этаётган ва жамиятда янги давр, бозор муносабатларининг шаклланаётган бир даврда, тизимда мавжуд даволаш-профилактика муассасалар фаолиятини ўрганиш ва таҳлил қилиш ҳамда тизимнинг барча йўналишлардаги фаолиятларини тўғри ва самарали режалаштиришда тиббиёт статистикасининг тўтган ўрни муҳим аҳамият касб этади. Мустақилликнинг дастлабки кунларидан бошлаб, мамлакатимиз Президенти И.А.Каримов жамиятда соғлом авлодни шакллантириш ғоясини илгари суриб, кейинги қатор йиллар ана шу ғоя атрофида, ҳукуматимиз томонидан ўнлаб махсус давлат дастурлари ишлаб чиқилди. Аҳоли саломатлигини олдиндан илмий баҳолаш, кадрлар тайёрлаш миллий дастўрини тиббиёт соҳасида ҳаётга тадбиқ қилиш, зарур шифокорлар ва бошқа тиббий ходимларни тўғри режалаштириш, аҳоли орасида касалланиш, ногиронлик ва ўлимни камайтириш борасида самарали истиқболли дастурларни ишлаб чиқишда амалий тиббий ходимларнинг тиббий санитария статистикасидан етарли даражада билим, малака ва кўникмаларга эга эмасликлари кейинги пайтларда яққол кузга ташланиб қолмоқда.

Мазкур қўлланмани яратишдан асосий мақсад, соғлиқни сақлаш тизимида, жойларда фаолият кўрсатаётган шифокорларни ўзлари ишлаётган даволаш-профилактик муассасасининг фаолиятини таҳлил қилиш ва зарур кўрсаткичларни ҳисоблашга, шу билан бирга, аҳоли саломатлигини баҳоловчи асосий намуна кўрсаткичларни ҳисоблашни ва барча мавжуд ҳисоб ва ҳисобот ҳужжатларини тўғри расмийлаштиришни ўргатишдан иборатдир. Айниқса, тизимда янги ташкил этилган қишлоқ врачлик пунктлари, турли хил йўналишдаги марказларнинг, оила поликлиникаси, шунингдек хусусий тиббий муассасаларнинг сон ва сифат кўрсаткичларини, қолаверса аҳолини диспансеризация қилишнинг самара кўрсаткичларини тўғри ҳисоблаш алоҳида аҳамият касб этади.

Мазкур қўлланмада Х Халқаро касалликлар таснифи асосида ишлаб чиқилган тизимда фаолият кўрсатаётган барча турдаги даволаш-профилактика муассасалари, ҳар хил турдаги касалликлар, аҳолининг мурожатлари ва бошқа фаолиятлар бўйича амалдаги шаклларни тўғри тўлғазиш ва шу муассасалар учун зарур кўрсаткичларни ҳисоблаш усуллари мисоллар асосида тақдим этилади.

Аҳоли саломатлигини баҳоловчи барча турдаги кўрсаткичларни тўғри баҳоламасдан, касалланиш ва демографик кўрсаткичларни шунингдек даволаш-профилактика муассасаларининг фаолиятини илмий ёки талаб даражасида таҳлил қилмасдан туриб, аҳоли орасида касалланиш, ногиронлик ва ўлим сабабларини камайтириш ёки бартараф қилишга йўналтирилган тадбирларни тўғри режалаштириб бўлмайди. Шу боисдан мазкур қўлланмани яратишда, биз жойларда ташкилий-услубий бўлимларда ишлаётган масъул ходимлар, нафақат ҳисоботларни мутлоқ сонлар билан тўлғазишни, балки жараёни баҳоловчи интенсив, экстенсив, алоқадорлик, яққоллик кўрсаткичларини, шунингдек ўртача миқдорларни ва корреляция коэффицентларини, динамик қатор кўрсаткичларини тўғри ҳисоблашни, ойлик, йиллик ҳисоботларни ўз вақтида топширишни ўргатишни назарда тутдик.

Ўйлаймизки, ушбу қўлланма Республикамизда фаолият кўрсатаётган барча турдаги даволаш-профилактика муассасаларининг ташкилий-услубий хона ва бўлимларда ишлаётган ходимлар учун дастури амал бўлиб хизмат қилади. Мазкур ходимларга, улар аҳоли саломатлигини тўғри баҳолашда касалланиш, ногиронлик ва ўлим кўрсаткичларини ўз вақтида ва тўғри ҳисоблаб чиқишда, статистиканинг қулай ҳамда соддалаштирилган усуллари ўзлаштириб олишда самарали хизмат қилади.

Тиббиёт статистикаси ва унинг асосий вазифалари

Статистика-бу жамият фанларидан бири бўлиб, у жамият орасида учрайдиган ҳодисаларнинг миқдор ўзгаришларини, сифат ўзгаришлари билан боғлаб ўрганадиган фандир.

Статистиканинг асосий мақсади аниқ олинган вақт оралиғда маълум минтақалардаги жамият орасида юз бераётган воқеаларнинг катталикларини, миқдор ўзгаришларини, уларнинг келиб чиқиш қонуниятлари билан боғлаб ўрганишдир.

Статистика фани жамият ҳаётининг қайси соҳасига тегишли ҳодисаларни ўрганишига қараб, у шу соҳанинг номи билан аталади: саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш, савдо, коммунал хўжалик, суд статистикаси ва ҳоказолар. Жамият фанларидан ташқари статистик услублар биология, кимё, физика фанларида ҳам қўлланилади ва улар биологик, кимё, физик статистикаси номлари билан юритилади.

Тиббиёт, гигиена, соғлиқни сақлаш билан боғлиқ масалаларни ўрганадиган статистика тиббиёт ёки санитария статистикаси деб аталади.

Тиббиёт статистикаси инсон саломатлигини унинг ижтимоий ҳаётини махсули деб қараб, инсон фаолиятидаги барча ҳодисаларни унинг ижтимоий ҳаёти билан боғлаб ўрганади. Инсон организмидаги ҳеч бир жараён ижтимоий муҳитнинг таъсирисиз бўлиб берайди. Бу фақат биологик ва ижтимоий муҳитга бевосита боғлиқ бўлган касалланиш, ўлим, шикастланиш, ногиронлик, жисмоний ривожланиш каби кўрсаткичларгагина тегишли бўлиб қолмасдан балки ташқи муҳитнинг ижобий ва салбий таъсири орқали бўлиб берадиган инсон организмидаги барча реакцияларга ҳам тегишлидир.

Демак, статистика-ижтимоий фан, унинг асосий предмети эса ижтимоий ҳодисалардир.

Тиббиёт статистикасининг асосий вазифалари қуйидагилардан иборат:

1. Аҳоли саломатлигини ўрганиш; аҳолининг сони, таркиби, табиий ҳаракати (туғилиш, ўлим, табиий кўпайиш), жисмоний ривожланиши ва аҳоли орасида ҳар хил касалликларни тарқатганлиги ва уларнинг кечиши, ўртача умр ва ҳоказолар.

2. Умумий касалланиш ва ўлим кўрсаткичларини ёки айрим касалликлар ва ўлим сабабларини аҳолининг айрим гуруҳлари орасида уларнинг турмуш тарзи, ташқи муҳит, ижтимоий-иқтисодий, тарихий шарт-шароитлар билан боғлаб ўрганиш ва ўтказилган тадқиқот натижаларига асосланган ҳолда аҳоли саломатлигини яна яхшилаш ҳақида аниқ илмий асосланган чора-тадбирлар ишлаб чиқиш ва уни амалиётга тадбиқ этиш.

3. Соғлиқни сақлашни тўғри режалаштириш, санитария-эпидемиология ва даволаш-профилактика муассасаларининг ишини тўғри ташкил этиш учун

уларнинг фаолиятини, аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизматнинг сифати ва самарасини ўрганиш, тиббиёт муассасаларининг тури, сони, уларда ишловчи ходимларнинг сони, муқим шифохоналардаги ўринлар сони ҳақида маълумотлар йиғиш ва уларни ҳар томонлама чуқур таҳлил қилиш.

4. Тажрибада қўлланилаётган даволаш ва профилактика ишларига баҳо бериш, уларни самарасини ўрганиш.

5. Клиника ва лаборатория шароитида илмий-тадқиқот ишларини режалаштириш, уларни ташкил этиш ва ўтказиш, олинган натижалар аниқлигини баҳолаш, соғлом ва касал одам организмидаги ҳар хил ҳодиса ва жараёнларнинг қонуниятларини аниқлаш, янги даволаш ва профилактика усуллариининг самарадорлигига баҳо бериш.

Тиббиёт статистикаси жамоат соғлиғини сақлаш фанининг асосий бир бўлаги ҳисобланади ва у ўз навбатида икки қисмга бўлинади: аҳоли саломатлиги статистикаси ва соғлиқни сақлаш статистикаси.

Аҳоли статистикасига юқорида санаб ўтилган масалаларнинг биринчи ва иккинчи бандлари киради.

Соғлиқни сақлаш статистикасига-учинчи, тўртинчи гуруҳ масалалари киради. Бешинчи гуруҳ масалалар эса санитария статистикаси ўрганадиган барча вазифалар орасидан ажратилиб “тиббиёт статистикаси” номи билан аталади.

Соғлиқни сақлаш муассасаларининг ва тиббиёт ходимларининг асосий вазифаларидан бири аҳоли саломатлигини, унга таъсир этувчи ташқи муҳит, ижтимоий-иқтисодий, меҳнат, турмуш шароитлари билан боғлаб ўрганган ҳолда аҳоли саломатлигини янада яхшилаш, меҳнат қобилятини, ҳамда уларнинг ўртача умрини узайтиришдан иборат.

Демак, шифокор аҳоли саломатлигини, уни ташкил этувчи ва унга таъсир этувчи ташқи муҳит ва ижтимоий-гигиеник омиллар билан боғлаб ўрганар экан, у аҳолининг ҳар хил гуруҳлари орасида касалланиш, ўлим ва аҳоли саломатлигининг бошқа кўрсаткичлари, ҳамда аҳоли турмуш тарзи ҳақида тўғри маълумот йиға билиши ва олинган натижаларнинг ишончлилигига баҳо бериб, уларнинг қонуниятларини очиб бера олиши керак. Бундан ташқари клиника шароитида бемор организмида кечаётган жараёнларни ташқи муҳит таъсиридан ажралмаган ва етакчи омилларни инобатга олган ҳолда ўрганиб, уларга тўғри ташхис қўя билиши, экспериментал лаборатория шароитида эса статистик тадқиқотларни ташкил этиб, олинган натижаларни тўғри таҳлил қила билиши, янги даволаш ва профилактика услубларининг самарасини ва фақат биологик организмга балки, ижтимоий жамоага таъсирини назарда тўтган ҳолда ўрганиши керак, тиббиётда қўлланиладиган ҳар қандай янгиликларнинг самараси охир оқибатда аҳоли саломатлигининг энг ёрқин кўрсаткичлари бўлган касалланиш, ўлим ва ўртача умр орқали ўлчанади.

Юқорида санаб ўтилган масалаларни ҳал этиш учун аҳоли саломатлигига таъсир этувчи асосий омилларни аниқловчи ва уларнинг қонуниятларини очиб берувчи, ижтимоий-гигиеник тадқиқотларда кенг қўлланилувчи статистик услубларга мурожаат этилади.

Санитария-статистик тадқиқотларни ўтказиш учун тадқиқотчи унинг назарий асослари бўлган материалистик диалектика, тарихий материализм, иқтисод ва ўтказилаётган тадқиқот соҳасидаги тиббиёт фанлари ҳақида етарли билимга эга бўлиши керак. Бундан ташқари статистик тадқиқотларнинг умумий назарияси, статистик кузатишларни ташкил этиш, олинган статистик материалларни гуруҳлаш, жамлаш, ҳисоблаш қоидалари ва статистик таҳлил усуллари ҳақидаги билимлар ҳам санитария статистикасининг назарий асосларига киради.

Статистик тадқиқотларнинг асоси бўлмиш математиканинг катта сонлар қонуни ёрдамида статистик кўрсаткичлар тасодифлардан холи қилиниб, жами ўрганилаётган ҳодисаларнинг моҳияти, келиб чиқиш қонуниятлари очиб берилади.

Статистик тадқиқотлар ўтказиш учун айрим ҳолларда кузатувлар сони 10000, 100000 ни ташкил этиши мумкин, баъзан эса 1000, 100, 10 тага тенг бўлган кузатувлар сони тадқиқот ўтказиш учун етарли бўлиши мумкин. Статистик тадқиқот ўтказиш учун етарли бўлган кузатувлар сонини, олинган натижаларнинг ишончлик даражасини аниқлаш учун математик таҳлил усули ва унда қўлланиладиган формулалардан фойдаланилади.

Тиббиёт ва санитария статистикасида математик таҳлил усуллари қуйидаги ҳолларда қўлланилади:

1. Танлаб олинган мажмуа қўлланилган барча тадқиқотларда.
2. Кузатув натижаларини нисбий ва ўртача қийматларда ифодалаш ва статистик таҳлил қилиш талаб этилганда.
3. Барча клиник ва лаборатория шароитида ўтказиладиган тадқиқотларда (нисбатанк кичик кузатувлар сонига эга бўлганда).

Юқорида келтирилган ва айрим бошқа ҳолларда математик таҳлил усулларини қўлламасдан туриб, статистик тадқиқотни тўғри режалаштириш, ташкил этиш ва олинган натижаларни ишончлилигини баҳолаш мумкин эмас.

Хуллас шифокор ўз амалий ва илмий фаолиятида, илмий асосланган танлов ва ҳисоблаш усули бўлган математика-статистик усуллардан фойдаланиш, ижтимоий-гигиеник тадқиқотларни муваффақиятли ўтказиш ва аҳоли саломатлигининг ўзгариши ҳақидаги қонуниятларни очиб бериш, уларга ташқи муҳит таъсирини аниқлаш ва ўтказилган тадқиқотлар ёрдамида аҳоли ёки унинг айрим гуруҳлари (ишчилар, оналар, болалар, ўсмирлар, фахрийлар ва бошқалар) саломатлигини янада яхшилаш борасида аниқ чора-тадбирлар ишлаб чиқиш имконини беради.

Тиббиёт тизимида статистик ҳисоботларни юритиш шакллари:

1. Давлат статистик ҳисоботи:

1-tibbiyot shakli (йиллик) «Аҳолига тиббий ёрдам кўрсатувчи муассасалар фаолияти тўғрисида ҳисоботи».

2-tibbiyot shakli (йиллик) «Ҳомиладор, туғадиган ва туққанларга тиббий ёрдам кўрсатиш, ҳомиладорликни тўхтатиш ва контрацепция воситаларидан фойдаланиш тўғрисида ҳисоботи».

3-tibbiyot shakli (йиллик) «Болаларга тиббий ёрдам кўрсатиш тўғрисида ҳисоботи».

4-tibbiyot shakli (йиллик) «Одам иммун танқислиги вируси билан касалланган беморлар ва қонни ОИТВга текшириш натижалари тўғрисида ҳисоботи».

5-tibbiyot shakli (йиллик) «Профилактик эмлашлар тўғрисида ҳисоботи».

7-tibbiyot shakliga ilova (йиллик) «Айрим юкумли ва паразитар касалликлар тўғрисида ҳисоботи».

2. Тармоқлар бўйича статистик ҳисоботи:

1-SSV shakli (чораклик) «Аҳолига тиббий ёрдам кўрсатиш муассасалари фаолияти тўғрисида ҳисоботи».

2-SSV shakli (йиллик) «Стационар фаолияти тўғрисида ҳисоботи».

3-SSV shakli (йиллик) «Даволаш профилактика муассасалари фаолияти тўғрисида ҳисоботи».

Илова 1. Ҳисобот йил охирига, муассасалардаги штатларнинг мутахассислиги бўйича бандлиги.

Илова 2. Поликлиника (амбулатория), диспансер, маслаҳатхоналар фаолиятининг мутахассислиги бўйича қатновлари.

3-SSV shakliga ilova (йиллик) «Вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик тўғрисида 2012 йил ҳисоботи».

4-SSV shakli (йиллик) «Тиббиёт муассасалари фаолияти тўғрисида ҳисоботи».

6-SSV shakli (чораклик) «Айрим юкумли ва паразитар касалликлар тўғрисида ҳисоботи».

7-SSV shakli (йиллик) «Хавфли ўсма касалликлари тўғрисида ҳисоботи».

8-SSV shakli (йиллик) «Сил касалликлари тўғрисида ҳисоботи».

9-SSV shakli (йиллик) «Тери-таносил касалликлари тўғрисида ҳисоботи».

10-SSV shakli (йиллик) «Рухий-асаб ва ахлоқ бузилиши касалликлари тўғрисида ҳисоботи».

11-SSV shakli (йиллик) «Наркологик касалликлари тўғрисида ҳисоботи».

12-SSV shakli (йиллик) «Давлат муассасаси хизмат кўрсатадиган ҳудудда яшовчи беморларда қайд этилган касалликлар сони тўғрисида ҳисоботи».

15-SSV shakli (йиллик) «Тиббий ходимлар тўғрисида ҳисоботи».

16-SSV shakli (йиллик) «Соғломлаштириш муассасалари фаолияти тўғрисида ҳисоботи».

15-саломатлик шакли (йиллик) «Эндокрин касаллиги билан оғриган беморлар контингенти тўғрисидаги ҳисобот».

16-саломатлик шакли (йиллик) «Профилактик чора тадбирлар ҳақида ҳисобот».

18-саломатлик шакли (йиллик) «ДСЭНМ иши ва маҳаллий жойининг санитария ҳолати ҳақида ҳисобот».

19-саломатлик шакли (йиллик) «Шикастланиш, заҳарланиш ва бошқа ташқи муҳит асоратлари тўғрисида»ги тармоқ ҳисоботи.

38-саломатлик шакли (йиллик) «Суд – руҳий касалликлар экспертизаси фаолияти ҳақида ҳисобот».

39-саломатлик шакли (йиллик) «Қон тайёрлаш ва қон қуйиш бўлими фаолияти ҳақида ҳисобот».

«Худуд гематология хизмати фаолияти бўйича ҳисоботи».

40-саломатлик шакли (йиллик) «Тез тиббий ёрдам бўлимлари тўғрисида ҳисобот».

41-саломатлик шакли (йиллик) «Болалар уйи тўғрисида ҳисобот».

42-саломатлик шакли (йиллик) «Суд-тиббийёт экспертиза ташкилоти, суд-тиббий эксперт фаолияти ҳақида ҳисобот».

46-саломатлик шакли (йиллик) «Дезинфекцион станциялар, санитария – эпидемиология бўлими хизматчилари ҳақида ҳисобот».

49-саломатлик шакли (чораклик) «Соғлом турмуш тарзини тарғиб этиш тадбирлари ҳақидаги ҳисобот».

50-саломатлик шакли (йиллик) «Саломатлик ва тиббий статистика институти филиали», «Туман (шаҳар) Саломатлик марказлари фаолиятлари тўғрисида» ҳисобот.

1«Н»-шакли (ярим йиллик, йиллик) «Соғлиқни сақлаш вазирлигининг Наркологик хизмати профилактик фаолияти ҳақидаги ҳисобот».

1 – Хизмат шакли (йиллик) «Пуллик тиббий хизмат кўрсатиш тўғрисида ҳисобот».

«Тиббий ходимларнинг назорат рўйхати тўғрисидаги вақтинчалик ҳисобот» (ярим йиллик, йиллик).

«Даволаш-профилактика муассасаларининг рўйхати тўғрисидаги вақтинчалик ҳисобот» (ярим йиллик, йиллик).

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча бюджет ҳисобидаги, хўжалик ҳисобидаги ва хусусий бўлган Соғлиқни сақлаш тизими муассасалари Соғлиқни сақлаш вазирлигини 2006 йил 26 июндаги **№ 287-сонли буйруғи асосида тиббий ҳисоб ҳужжатларини юритишлари шарт.**

САНИТАРИЯ ТИББИЁТ СТАТИСТИК ТАДҚИҚОТЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ.

1. Босқич - тадқиқот режаси ва дастурни тузиш.
2. Босқич - статистик маълумот йиғиш ва кузатиш.
3. Босқич - олинган статистик маълумотлари гуруҳлаш, жамлаш ва ҳисоблаш.
4. Босқич - статистик хулосалар чиқариш ва уларни амалиётга тадбиқ этиш.

Одатда ҳар қандай мақсадга тўла эришиш учун санитария-статистик ва ижтимоий гигиеник тадқиқотларда қуйидаги вазифалар ўз аксини топган бўлиши керак.

1. Ўрганилаётган статистик мажмуада, олинган кузатув бирлигини тарқалганлиги, унинг натижалари.
2. Олинган воқеа ёки ҳодисаларнинг маълум минтақалар ва давр орасидаги ўзгаришлари.
3. Воқеа ёки ҳодисаларнинг умумлаштирилган тавсия бериш ва уни бир неча статистик мажмуалар орасида таққослаш.
4. Олинган статистик қийматларини аниқлигини баҳолаш.
5. Натижавий белгига (касалланиш, ўлиш кўрсатмаларига) ижтимоий-иқтисодий, табиий экологик омилларнинг таъсирини ўрганиш.
6. Омиллар орасидаги ўзаро боғлиқликни аниқлаш.
7. Натижавий белгилар орасидаги ўзаро алоқадорликни аниқлаш.
8. Ўтказилган тадқиқот якунига асосан амалиётга керакли таклиф ва тавсиялар бериш.

НИСБИЙ ҚИЙМАТЛАР

Ўрганилаётган, ходиса ва воқеаларининг катталигини ўзгариши сифатий хусусиятлари ва айрим қонуниятларини вақт ва муҳитлигида бир-бири билан солиштириш ва таққослашда мутлоқ сонлардан нисбий қийматлар келтириб чиқариш лозим. Нисбий қийматлар тўрт турга бўлинади.

1. Интенсив кўрсаткич.
2. Экстенсив кўрсаткич.
3. Алоқадорлик кўрсаткичи.
4. Яққоллик кўрсаткичи.

Интенсив кўрсаткич- маълум муҳитдан келиб чиқиш ходисани шу муҳитда тарқашини, яъни неча маротаба учрашини кўрсатади

Ходиса x асос

Интенсив кўрсаткич = -----

Муҳит

Ходиса- деб шу муҳитдан келиб чиққан воқеа, жараёни тушунилади

Масалан:

Аҳоли (муҳит) орасидаги туғилиш ва ўлиш ҳоллари (ходиса) ва ҳаказо. асос қилиб олинади. 100,1000,10000 ва ҳ.з. Агар интенсив кўрсаткич 100 ҳисобланса, олинган катталиқ %, 1000га ҳисобланса % (промилли) 10000 га ҳисобланса %000 (процимилли) Масалан: Хоразм вилоятида йиллик ўртача 1517600 аҳолидан 7188 таси ўлди дейлик.

$$\text{Ўлим кўрсаткичи} = \frac{7188 \times 1000}{1517600} = 4,7$$

Демак, Хоразм вилоятида ҳар минг аҳолига 1 йилда 4,7 та киши ўлган.

Экстенсив кўрсаткич. Экстенсив кўрсатишлар қисмнинг бутунига нисбатини ёки бутуннинг қисмларга тақсимланишини кўрсатади. Экстенсив кўрсатишлар % да ҳисобланади. Экстенсив кўрсаткичларни ҳисоблаш учун бутун, 100 деб олиниб, унинг қисмлари эса х деб қабул қилинган.

Масалан: Умумий касалликлар 1670203, шундан қон айланиши системаси касалликлари 114595

$$\text{Экстенсив кўрсаткич} = \frac{114595 \times 100}{1670203} = 6,9\%$$

Алоқадорлик кўрсаткичи. Алоқадорлик кўрсаткич ҳодисанинг у билан бевосита боғлаб бўлмаган муҳит орасида тарқалиш даражасини кўрсатади. Мазмуни бир-биридан фарқ қилсада, ҳисоблаш усули бўйича алоқадорлик кўрсаткичи интенсив кўрсатишга ўхшаш.

М – н: аҳолини ўринлар билан таъминланиши, ўринлар сони 6290

$$\text{Алоқадорлик кўрсаткичи} = \frac{6290 \times 10000}{1517600} = 41,4$$

21

Яққоллик кўрсаткичи. Ҳар хил территорияда ёки муддатдаги бир жинсли кўрсаткичларни бир – бирига нисбатини кўрсатади. Бунда кўрсаткичлардан бири 100 деб қабул қилинади, қолгани эса шунга нисбатан ҳисобланади. Бир – бирига таққосланаётган қийматлар мутлоқ сонларда, нисбий ўртача қийматларда берилган бўлиши мумкин.

М – н : Оналар ўлими 2007 йилда – 25,7

2008 йилда – 33,3

$$25,7 - 100$$

33,3 – x

$$\text{Яққоллик кўрсаткичи} = \frac{33,3 \times 100}{25,7} = 129,6 \% \quad 129,6 - 100 = 29,6$$

Оналар ўлими 2008 йилда 2007 йилдагига қараганда 29,6% га ўсган

Аҳоли саломатлигини ўрганиш учта катта гуруҳга бўлинади:

1. Демографик кўрсаткичлар (аҳоли сони, таркиби, аҳолининг табиий ва механик ҳаракати)
2. Аҳолининг жисмоний ривожланиш кўрсаткичлари.
3. Аҳоли касалланишининг ва ногиронлигининг кўрсаткичлари (жами ва бирламчи касалланиш, юқумли касалликлар, меҳнат қобилиятини вақтинча йўқотиш, ногиронлик, бирламчи ногиронлик ва бошқалар)

Демографик статистика.

Демография – грекчадан олинб, (демос – аҳоли, графия -ўрганамиз) аҳоли ва унинг ривожланиши ҳақидаги фандир. Демографик статистика аҳолининг сони, таркиби, туғилиши, ўлими, кўпайиши, ҳаракати ҳақидаги асосий қонуниятларини ўрганади. Аҳолининг йиллик ўртача сони аниқлангандан сўнг вилоят, туман, шаҳар бўйича аҳолининг тиббий ҳаракатини ташкил этувчи асосий тиббий демографик кўрсаткичлари ҳисобланади.

Аҳолининг асосий демографик кўрсаткичларини ҳисоблаш қоидалари

1.Ўртача йиллик аҳоли сони

$$X = \frac{\text{Йил бошидаги аҳоли сони} + \text{Йил охиридаги аҳоли сони}}{2} =$$

2.Йиллик туғилиш кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Йил давомида тирик туғилган болалар сони} \times 1000}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

3.Бир неча ой учун туғилиш кўрсаткичи (йил ҳисобидан)

$$\text{Олинган ойлاردан туғилган чақалоқлар сони} \times 1000 \times 12$$

$$X = \frac{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони} \times \text{X олинган ойлар сони}}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

4. Наслдорлик коэффиценти

$$X = \frac{\text{Тирик туғилган болалар сони} \times 1000}{\text{15-49 ёшдаги ўртача йиллик аёллар сони}} =$$

5. Йиллик умумий ўлим кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Йил давомида умумий ўлганлар сони} \times 1000}{\text{Аҳолининг ўртача йиллик сони}} =$$

6. Катталар ўлими кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Йил давомида катталар ўртасида ўлганлар сони} \times 1000}{\text{Катта ёшдаги аҳоли сони}} =$$

7. Бир неча ой учун ўлим кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Олинган ойлардаги ўлганлар сони} \times 1000 \times 12}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони} \times \text{X олинган ойлар сони}} =$$

8. Ёшлар бўйича ўлим кўрсаткичлари

$$X = \frac{\text{55-59 ёшда ўлганлар сони} \times 1000}{\text{55-59 ёшдаги ўртача аҳоли сони}} =$$

9. Ушбу сабабдан ўлимнинг йиллик кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Ушбу сабабдан ўлганлар сони} \times 1000}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

10. Календар йили учун 1 ёшгача болалар ўлими кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Йил давомида 1 ёшгача ўлган болалар сони} \times 1000}{\text{Йил давомида туғилган болалар сони}} =$$

11. Болалар ўлимнинг ойлик кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Ушбу ойда 1 ёшгача ўлган болалар сони} \times 1000}{(\text{Ушбу ойда туғилган болалар сони} + \text{ўтган 12 ойда туғилганлар сони}) : 13} =$$

12. Оналар ўлими кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Йил давомида хомиладорлик, туғруқ, чилла давомида 42 суткагача ўлган оналар сони} \times 100000}{\text{Йил давомида тирик туғилганлар сони}} =$$

13. Табиий ўсиш

А. Туғилиш кўрсаткичидан умумий ўлим кўрсаткичини айрилади.

Б Табиий ўсиш кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Мутлок табиий ўсиш сони} \times 1000}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

14. Касалланиш кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Ҳаётида биринчи марта (+) стат талон билан аниқланган касаллар сони} \times 100000}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

15. Касалланганлик кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Ҳаётида биринчи марта (+) стат талон билан аниқланган касаллар сони} + (-) \text{ стат талон билан аниқланган сурункали касаллар сони}}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

16.Умумий касалланиш

Ҳаётида биринчи марта (+) стат талон билан аниқланган касаллар сони + (-) стат талон билан аниқланган сурункали касаллар сони +ўлганлар сони X100000

$$X = \frac{\text{Ҳаётида биринчи марта (+) стат талон билан аниқланган касаллар сони + (-) стат талон билан аниқланган сурункали касаллар сони +ўлганлар сони X100000}}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

17.Умумий ногиронлар кўрсаткичи

Жами ҳудуддаги мавжуд ногиронлар сони X 1000

$$X = \frac{\text{Жами ҳудуддаги мавжуд ногиронлар сони X 1000}}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

18.Бирламчи ногиронлик кўрсаткичи

Йил давомида биринчи марта ногиронлик олганлар сони X 1000

$$X = \frac{\text{Йил давомида биринчи марта ногиронлик олганлар сони X 1000}}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

19.Врачлар билан бутланганлик

Банд врачлик лавозимлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Банд врачлик лавозимлар сони X 100}}{\text{Штатдаги врачлик лавозимлар сони}} =$$

20.Ўриндошлик коэффициенти

Врачлик лавозимларида банд жисмоний шахслар сони x 100

$$X = \frac{\text{Врачлик лавозимларида банд жисмоний шахслар сони x 100}}{\text{Банд врачлик лавозимлар сони}} =$$

21.Врач кадрлар билан аҳолининг таъминланганлиги

Врачлар сони (жисмоний шахслар) x 10000

$$X = \frac{\text{Врачлар сони (жисмоний шахслар) x 10000}}{\text{Йил охиридаги аҳоли сони}} =$$

22.Хамширалар билан аҳолининг таъминланганлиги

$$X = \frac{\text{Хамширалар сони (жисмоний шахслар)} \times 10000}{\text{Йил охиридаги аҳоли сони}} =$$

Поликлиника хизмати

Амбулатор-поликлиника муассасаларига амалдаги соғлиқни сақлаш муассасалари номенклатурасига биноан поликлиника, физиотерапевтик поликлиника, стоматологик поликлиника, болалар поликлиникаси, врачлик ва фельдшерлик соғломлаштириш пунктлари, фельдшерлик акушерлик пунктлари киради. Бундан ташқари амбулатор-поликлиника ёрдами бирлашган шифохоналарнинг поликлиника бўлимлари, диспансерлар амалга оширади.

ПФ 2107-сонли дастурида кўрсатилганидек, тиббий хизмат кўрсатишнинг 2-босқичли шаклига ўтилди.

Қишлоқ жойларида ҚВПлар, марказий туман шифохонаси поликлиникаси билан, шаҳарда оилавий поликлиника ёки маслаҳат ташхис поликлиникаси – шаҳар шифохонаси.

Амбулатор-поликлиника бўғини ишини ифода этувчи асосий манбалар қуйидагилар ҳисобланади:

1. Амбулатор беморнинг тиббий картаси (025-х)
 - Ўсмирларга (025-х)
 - Болалар учун болаларнинг ривожланиш тарихи (112-х)
2. Поликлиника (амбулатория) маслаҳатхона, диспансер врач иш кундалиги (039-х шакл), врач стоматолог (039-2-х шакл).
3. Диспансер кузатувнинг назорат картаси (030-х шакли).
4. Ушбу муассаса бўйича диспансер кузатиш лозим бўлган касалликларни ҳисобга олиш йиғма ҳисоботи (071-х шакл).
5. Беморларни кўрув ва диспансер назорати тўғрисидаги йиллик ҳисобот. (12-тиб шакл).

Амбулатор-поликлиника хизмати, соғлом аҳоли ва беморларни профилактик ва мақсадли тиббий кўрикдан ўтказиш, диспансер назорати бўйича ишлар ҳажмини аниқлаш зарур.

Шаҳар поликлиникаларида қишлоқ аҳолисининг салмоғини аниқланади.

Аҳоли томонидан қилинган қатновларни сонини мутахассислар бўйича кўриб чиқиш ва таҳлил қилиш, амалдаги меъёрларга кўра ёки врачлик лавозими иш ҳажми билан таққослаш лозим.

Врачлик лавозими иш ҳажми-йил давомида врачлик лавозимида керакли қатновлар сонини бажаришдир.

Врачлик лавозимининг ўлчов бирлиги-қатновдир

Врачлик лавозимининг иш хажмини қуйидаги формула бўйича аниқланади.

$$\Phi = H \times Ч \times P$$

Φ-мансабнинг режадаги иш хажми

Н-поликлиника ёки уйдаги врачнинг соатлик иш хажми (қатновлар сони)

Ч-врачнинг кун давомида қабулда ва уйга чақирув бўйича бажарган иш соат сони (иш вақти)

Р-йил давомида иш кунлари сони

Ушбу формула бўйича участка терапевтининг врачлик лавозими иш хажмини аниқлаш қуйидагича бажарилади.

Масалан: 2006 йилда 365 кун, шу жумладан байрам ва дам олиш кунлари 61 кун, участка терапевтининг меҳнат таътили 27 иш куни, иш кунлари 277 кун, қабулда иш хажми 1 соатга 5 та қатнов, уйга чақирув бўйича 1 соатга 2 қатнов.

6 кунлик иш ҳафтасида 1 кунга иш соати 6 соат белгиланади. Иш жадвали бўйича бемор қабулига 4 соат, уйда тиббий ёрдам кўрсатишга 2 соат ажратилган.

Формулага биноан врачлик лавозимининг йиллик функцияси участка терапевти учун қабулда 5540, уйга чақирувда 1148, жами 6688 қатновга тенг.

Врачлик лавозими иш хажмини барча мутахассисликлар бўйича амалиётда ҳисоблаб чиқиш учун соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан тузилган ҳисоб шаклидан фойдаланиш таклиф қилинади.

Участка терапевтлари, педиатрлари, акушер-гинекологлар учун иш хажмини ҳисоблаш намунаси

Жадвалга биноан иш вақти		1 соатдаги қатновлар сони		Йилга врачлик лавозимининг иш хажми
Қабулда	Уйда	Поликлиникадаги қабул	Уйга чақирув	
4	2	4x5x277=5540	2x2x277=1048	6648

Республика шифохоналарининг маслаҳат поликлиникалари, диспансерлар врачлари учун 1 соатлик иш хажмини ҳисоблаш меъёрлари

№	Врачлик лавозимларининг номлари	1 соатлик ишда қатновлар сони
1	Врач акушер-гинеколог	3,4

2	Врач аллерголог	
	Катталар қабулида	3,2
	Болалар	2,8
3	Врач гастроэнтеролог	3,5
4	Врач гематолог	
	Катталар қабулида	3,2
	Болалар қабулида	3,0
5	Врач дерматолог	
	Катталар қабулида	5,5
	Болалар қабулида	4,5
6	Врач инфекционист	4,8
7	Врач кардиолог	3,0
8	Врач кардио-ревматолог	2,5
9	Тиббиёт генетикаси хонаси врач	1,5
10	Врач невропатолг	
	Катталар қабулида	3,5
	Болалар қабулида	3,2
11	Врач нейрохирург	3,0
12	Врач нефролог	
	Катталар қабулида	3,5
	Болалар қабулида	3,3
13	Врач онколог	4,0
14	Врач отоларинголог	
	Катталар қабулида	5,25
	Болалар қабулида	5,0
15	Сурдологопед хонаси врач отоларингологи	
	Катталар қабулида	3,5
	Болалар қабулида	2,5
16	Врач педиатр	3,0
17	Кулоқни протезлаш бўйича врач протезист	
	Катталар қабулида	3,5
	Болалар қабулида	2,3
18	Врач психиатр	
	Катталар қабулида	3,5
	Болалар қабулида	2,2
19	Врач психиатр-нарколог	
20	Врач пульмонолог	3,5
21	Врач ревматолог	3,0
22	Юрак-томир жаррохлиги врач	3,0
23	Врач терапевт	3,5

24	Травматологик ёрдам кўрсатиш бўйича врач травматолог-ортопед Катталарга Болаларга	5,5 5,5
25	Ортопедик ёрдам кўрсатиш бўйича врач травматолог-ортопед Катталарга Болаларга	4,5 4,0
26	Врач уролог Катталар қабулида Болалар қабулида	3,6 3,6
27	Врач фтизиатр Катталар қабулида Болалар қабулида	3,0 3,0
28	Врач хирург Катталар қабулида Болалар қабулида	5,0 5,0
29	Врач эндокринолог Катталар қабулида Болалар қабулида	3,2 2,5

Амбулатор-поликлиника хизматининг асосий кўрсаткичлари

1.Врачлик мансабларининг бандлиги % ҳисобида:

$$X = \frac{\text{Банд врачлик мансабларининг сони} \times 100}{\text{Штатдаги врачлик мансабларининг сони}} =$$

2.Врачлар ўриндошлигининг коэффиценти:

$$X = \frac{\text{Банд врачлар мансабидаги жисмоний шахслар сони} \times 100}{\text{Банд врачлар мансабларининг сони}} =$$

3. 1 та территориял ҳудудда аҳолининг ўртача сони:

$$X = \frac{\text{Поликлиника фаолият кўрсатиш доирасидаги аҳоли сони}}{\text{Территориал ҳудудлар сони}} =$$

4. Врачлар билан таъминланганлик:

$$X = \frac{\text{Врачлар сони (жисмоний шахслар) X 10000}}{\text{Аҳоли сони}} =$$

5.1 та яшовчига йилда врачларга ўртача қатновлар сони:

$$X = \frac{\text{Умумий врачларга жами қатновлар сони}}{\text{Поликлиника аҳолисининг сони}} =$$

6. Поликлиниканинг ўтқозиш қобилиятидан фойдаланиши % хисобида:

$$X = \frac{\text{Барча врачлар (тиш врачлари ҳам)га амбул.қатнов сони X 100}}{\text{Поликлиниканинг режадаги ўтқозиш имконияти}} =$$

7. Поликлиникадаги қабулда ҳудудга тегишлилик тамойили:

$$X = \frac{\text{Ўзининг ҳудуд врачига қатновлар сони X 100}}{\text{мутахассисликдаги барча врачларга умумий қатновлар сони}} = \text{Ушбу}$$

8. Поликлиникадаги қабулда ўртача кунлик иш ҳажми.

$$X = \frac{\text{Йил бўйи врачларга қатновлар (профил кўрик ҳам) сони X 100}}{\text{Амбулатор қабулдаги врачлар сони X йил давомидаги иш кунларининг сони}} =$$

9. Поликлиникада қабулда ўртача 1 соатлик иш ҳажми:

$$X = \frac{\text{Поликлиникада врачларга қатновлар сони}}{\text{Врачлар томонидан қабулда амалда ишлаган соатлар сони}} =$$

10. Ҳудудга бўлиниш тамойили:

$$X = \frac{\text{Поликлиника фаолият кўрсатиш ҳудудларидаги аҳоли сони}}{\text{Участкалар сони}} =$$

Меъёрда катталар поликлиникасида 1 та терапевтик ҳудудда 1800 нафар катта ёшдаги аҳоли, болалар поликлиникасида 1 та педиатрик ҳудудда 800-1000 бола, аёллар маслаҳатхоналарида 3000 нафар аёл бўлади.

11. Уйда тиббий хизмат кўрсатиш бўйича ўртача кунлик иш ҳажми:

$$X = \frac{\text{Йил давомида врач томонидан қилинган уйга чақириқлар сони}}{\text{Врач томонидан уйга график бўйича ишлаган кунлар сони}} =$$

12. Уйда тиббий хизмат кўрсатиш бўйича ўртача соатлик иш ҳажми:

$$X = \frac{\text{Йил давомида врач томонидан уйга қилинган қатновлар сони}}{\text{Врач томонидан уйга график бўйича ишлаган соатлар сони}} =$$

13. Уйга чақирувда ҳудудга тегишлик кўрсаткичи:

$$X = \frac{\text{Ўзининг ҳудудидаги чақириқларга бориш сони} \times 100}{\text{Ҳудуд ҳакимининг жами уйга қатновлари сони}} =$$

14. Катта ёшдаги аҳолига уйга хизмат кўрсатиш кўрсаткичи:

$$X = \frac{\text{Уйда терапевтик беморларга қатновлар сони} \times 100}{\text{Поликлиникага жами қатновлар сони}} =$$

15. Диагноزلарни фарқ қилиш салмоғи:

$$X = \frac{\text{Поликлиникадан шифохонага юборилган беморлар диагнозлари ўртасида фарқлар сони} \times 100}{\text{Шифохонанинг жами ётган беморлар сони}} =$$

16. Поликлиникага қатновлар динамикаси

Жорий йилда поликлиникага қатновлар сони $X \times 100$

X=-----=
Ўтган йилги поликлиникага қатновлар сони

**17. Поликлиникага қишлоқ аҳолисининг қатновларини
хисобга олиш кўрсаткичи.**

Поликлиника врачларига йил давомида қатнаган
қишлоқ аҳолиси қатновлари сони X 100

X=-----=
Поликлиникадаги барча врачларга қатновлар сони

18. Мутахассислик бўйича қатновларни таркибий кўрсаткичи

Муайян мутахассислик бўйича қатновлар сони X 100

X=-----=
Поликлиникадаги барча мутахассисларга қатновлар сони

19. Поликлиника фаолияти доирасидаги аҳоли қатновининг салмоғи

Поликлиника фаолияти доирасидаги аҳоли қатнови сони X 100

X=-----=
Поликлиникадаги врачларига ҳамма қатновлар сони

20. Ўрта тиббиёт ходими томонидан мустақил қабул кўрсаткичи

Мустақил қабулда ўтирган ўрта тиббиёт ходимига қатновлар сони X 100

X=-----=
Мустақил қабулдаги врачлар ва ўрта тиббиёт ходимларига
қатновлар сони

21. Умумий ўлим кўрсаткичи

Йил давомида жами ўлган сони X 1000

X=-----=
Аҳоли сони

22. Бир неча ойлик ўлим кўрсаткичи

Олинган ойларда ўлганлар сони X 1000 X 12

X=-----=
Аҳоли сони X хисоботга олинган ойлар сони

23. Катталар ўлим кўрсаткичи

Йил давомида катталар ўртасида ўлганлар сони X 1000

X = -----

Катта ёшдаги аҳоли сони

II-ПРОФИЛАКТИК ИШЛАРНИНГ КЎРСАТКИЧЛАРИ:

24. Даврий профилактик кўрув билан қамров % ҳисобида:

Амалда тиббий кўрикдан ўтганлар сони X 100

X = ----- =

Профилактик кўрикдан ўтиши керак бўлганлар сони.

25. Тиббий кўрикда касалликни аниқлаш даражаси % ҳисобида:

Кўрув пайтида аниқланган касалликлар сони X 100

X = ----- =

Жами кўрилган шахслар сони

26. Профилактик кўрикларни салмоғи:

Муайян бир ҳажмлик проф-тик кўрик учун қатновлар сони X 100

X = ----- =

Ушбу поликлиникага ҳамма қатновлар сони

27. Мақсадли профилактик кўрувлар салмоғи:

Текширилган ишчилар (чорвадор, ўқитувчилар) сони X 100

X = ----- =

Муассасадаги ишчилар сони

28. У ёки бу касаллик бўйича аҳолини профилактик билан қамров кўрсаткичи:

Хизмат кўрсатиш ҳудудидан сил касаллиги

(ёки эндокрин касаллиги) га текширилган шахслар X 100 сони

X = ----- =

Хизмат кўрсатиш ҳудудидаги ўртача аҳоли сони

29. Мақсадли профилактик кўрикда силга текширув бўйича

флюорография, туберкулин синамаларини қўллаш кўрсаткичи

Флюорография, туберкулин синамалари билан
текширилган шахслар сони X 100 сони

$$X = \frac{\text{Сил касаллигини эрта аниқлаш мақсадида қўрилган шахслар сони}}{\text{Флюорография, туберкулин синамалари билан текширилган шахслар сони X 100 сони}} =$$

30.Муайян касаллик бўйича касалликни аниқлаш кўрсаткичи

Муайян касаллик бўйича текширувда аниқланган шахслар
сони X 100 сони

$$X = \frac{\text{Муайян касаллика текширилган шахслар сони}}{\text{Муайян касаллик бўйича текширувда аниқланган шахслар сони X 100 сони}} =$$

31.Касалланиш кўрсаткичи

Ҳаётида биринчи марта (+) стат талон билан аниқланган
касаллар сони X 1000

$$X = \frac{\text{Ҳаётида биринчи марта (+) стат талон билан аниқланган касаллар сони X 1000}}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

32.Касалланганлик кўрсаткичи

Ҳаётида биринчи марта (+) стат талон билан аниқланган
касаллар сони ва + (-) стат талон билан аниқланган
сурункали касаллар сони X 1000

$$X = \frac{\text{Ҳаётида биринчи марта (+) стат талон билан аниқланган касаллар сони ва + (-) стат талон билан аниқланган сурункали касаллар сони X 1000}}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

33.Умумий касалланиш

Ҳаётида биринчи марта (+) стат талон билан аниқланган
касаллар сони + (-) стат талон билан аниқланган
сурункали касаллар сони + ўлганлар сони X 1000

$$X = \frac{\text{Ҳаётида биринчи марта (+) стат талон билан аниқланган касаллар сони + (-) стат талон билан аниқланган сурункали касаллар сони + ўлганлар сони X 1000}}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

34.Касалланишнинг айрим касалликлар бўйича таркибий кўрсаткичи

Хисобот йилида бирор касаллик билан ҳаётида биринчи
марта аниқланган касаллар X 100

$$X = \frac{\text{Хисобот йилида бирор касаллик билан ҳаётида биринчи марта аниқланган касаллар X 100}}{\text{Хисобот йилида ҳаётида биринчи марта барча аниқланган касалларни умумий сони}} =$$

35.Муайян сурункали касалликлар билан касалланиш кўрсаткичи

Муайян сурункали касаллик билан биринчи марта
аниқланган касаллар сони X 100

$$X = \frac{\text{Муайян сурункали касаллик билан биринчи марта аниқланган касаллар сони}}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

III-ВАҚТИНЧА МЕҲНАТГА ЛАЁҚАТСИЗЛИКНИ ЭКСПЕРТИЗАСИ ВА КОРХОНА ХИЗМАТИГА ТААЪЛЛУҚЛИ КЎРСАТКИЧЛАР

36.Корхона ҳудудига тегишлилик % ҳисобида:

Ўзининг корхона врачига қатновлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Ўзининг корхона врачига қатновлар сони}}{\text{Жами қатновлар сони}} =$$

37.«Д» кузатувга олишни тўлалиги:

Йил давомида «Д» ҳисобига олинган беморлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Йил давомида «Д» ҳисобига олинган беморлар сони}}{\text{Йил давомида «Д» кузатувга олинган керак беморлар сони}} =$$

38.Аҳолини диспансер кузатув билан қамрови % ҳисобида:

«Д» кузатувда турган шахслар сони X 100

$$X = \frac{\text{«Д» кузатувда турган шахслар сони}}{\text{Аҳоли сони}} =$$

39.Беморларни «Д» ҳисобга ўз вақтида олиш кўрсаткичи % ҳисобида:

Янги «Д» ҳисобга олинган беморлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Янги «Д» ҳисобга олинган беморлар сони}}{\text{Янги аниқланган беморлар сони}} =$$

40.Битта ҳудудда диспансер ҳисобида турган ўртача беморлар сони:

Диспансер ҳисобида турган беморларни ўртача сони

$$X = \frac{\text{Диспансер ҳисобида турган беморларни ўртача сони}}{\text{Участкадаги ҳудудлар сони}} =$$

41.Йил давомида кузатилмаган беморларни нисбий сони:

Йил давомида кузатилмаган диспансер ҳисобидаги
беморлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Йил бошида диспансер ҳисобида турган беморлар сони}}{\text{Йил бошида диспансер ҳисобида турган беморлар сони}} =$$

42.Диспансер беморларни кузатишини мунтазамлиги:

Ушбу касалликда қабул келиш муддатига риоя қилган беморлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Ушбу касаллик билан диспансер ҳисобида турган беморлар сони}}{\text{Ушбу касаллик билан диспансер ҳисобида турган беморлар сони}} =$$

43. Меҳнатда банд бўлган диспансер беморларни жинси, ёши бўйича таркиби :

«Д» кузатувда турган бемор аёллар сони X 100

$$X = \frac{\text{Диспансер ҳисобида турган умумий беморлар сони}}{\text{Диспансер ҳисобида турган умумий беморлар сони}} =$$

44. Ёши, касби бўйича диспансер кузатув қамровининг тўлаллиги

50-59 ёшда диспансер кузатувда турган беморлардаги касалликлар сони X 100

$$X = \frac{\text{50-59 ёшдаги шахсларда қайд этилган касалликлар сони}}{\text{50-59 ёшдаги шахсларда қайд этилган касалликлар сони}} =$$

45. Диспансер кузатувни давомийлиги бўйича диспансер беморларнинг таркиби

Йил давомида диспансер кузатувда турган беморлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Диспансер ҳисобда турган беморларнинг сони}}{\text{Диспансер ҳисобда турган беморларнинг сони}} =$$

46.Даволаш профилактика тадбирларини қўллаш кўрсаткичи:

Йил давомида ушбу касаллик бўйича шифохона ёки санаторияга юборилган беморлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Ушбу касаллик билан диспансер ҳисобида турган беморлар сони}}{\text{Ушбу касаллик билан диспансер ҳисобида турган беморлар сони}} =$$

47.Соғломлаштириш самарадорлиги % хисобида:

Соғломлаштирилган билан «Д» хисобдаги беморлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Йил бошида «Д» хисобда турган беморлар сони}}{\text{Йил давомида «Д» хисобида турган беморлар сони}} \times 100 =$$

Йил бошида «Д» хисобда турган беморлар сони

48.Мажбурий диагностик текширув ўтказишларнинг тўлалиги % хисобида:

Минимум диагностик текширув ўтказилган шахслар сони X 100

$$X = \frac{\text{Мажбурий минимум диагностик текширув ўтказилиши керак шахслар сони}}{\text{Йил давомида «Д» хисобида турган беморлар сони}} \times 100 =$$

Мажбурий минимум диагностик текширув ўтказилиши керак шахслар сони

49.Ўлим билан «Д» хисобдан чиқарилган диспансер беморлар салмоғи % хисобида:

«Д» хисобидаги ўлган беморлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Йил давомида «Д» хисобида турган беморлар сони}}{\text{Йил давомида «Д» хисобида турган беморлар сони}} \times 100 =$$

Йил давомида «Д» хисобида турган беморлар сони:

50.Соғайиш билан «Д» хисобдан чиқарилган диспансер беморлар салмоғи % хисобида:

Соғайиш билан «Д» хисобдан чиқарилган беморлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Йил давомида «Д» хисобида турган беморлар сони}}{\text{Йил давомида «Д» хисобида турган беморлар сони}} \times 100 =$$

Йил давомида «Д» хисобида турган беморлар сони:

51.100 ишловчига нисбатан меҳнатга лаёқатсизлик ходисалар сони ВМЛ хисобот шакли бўйича % хисобида:

Вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик ходисалари сони X 100

$$X = \frac{\text{Ишчилар сони}}{\text{Ишчилар сони}} \times 100 =$$

Ишчилар сони

53.100 ишловчига нисбатан меҳнатга яроқсизлик кунларини сони ВМЛ хисобот шакли бўйича % хисобида:

Вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик кунлари сони X 100

$$X = \frac{\text{Ўртача ишчилар сони}}{\text{Ўртача ишчилар сони}} \times 100 =$$

Ўртача ишчилар сони

54.1та касаллик ходисасининг ўртача узунлиги:

$$X = \frac{\text{Вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик кунлари сони}}{\text{Вақтинча меҳнатга яроқсизлик ходисалар сони}} =$$

55. Меҳнатга яроқсизлик ходисалар бўйича ўтган йилга нисбатан % хисобида узгаришлари:

$$X = \frac{\text{Шу йил бўйича ходисалар сони} \times 100}{\text{Ўтган йилдаги ходисалар сони}} =$$

56. Меҳнатга яроқсизликнинг кунлар бўйича ўтган йилга нисбатан % хисобида узгаришлари:

$$X = \frac{\text{Шу йил бўйича меҳнатга яроқсиз кунлар сони} \times 100}{\text{Ўтган йилдаги меҳнатга яроқсизлик кунлар сони}} =$$

57. Касалланиш таркибини кўрсаткичи:

$$X = \frac{\text{Ушбу касаллик бўйича ходиса ёки кунлар сони} \times 100}{\text{Барча касалликлар бўйича ходиса ёки кунлар сони}} =$$

58. Бирламчи ногиронлик кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Йил давомида биринчи марта ногиронлик олган беморлар сони} \times 1000}{\text{Ўртача йиллик аҳоли сони}} =$$

59. Умумий ногиронлик кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Жами умумий ногиронлар сони} \times 1000}{\text{Аҳоли сони}}$$

60. Ногиронларни тўла тиббий ва касбий реабилитация қилиш кўрсаткичи

Меҳнатга яроқли деб ҳисобланган ногиронлар сони X 100

X=-----
ТМЭХ да қайта гувоҳлантирилган умумий ногиронлар сони

**61.Ногиронларни қисман тиббий, касбий
реабилитация қилиш кўрсаткичи**

III-гуруҳ ногирони деб олинган умумий ногиронлар сони
X 100 (1-2-гуруҳ ногиронлари ичидан)

X=-----
ТМЭХ дан 1-2-гуруҳ ногиронларини қайта
гувоҳлантиришдан ўтганлар умумий сони

62.Ногиронлик гуруҳини оғирлашув кўрсаткичи:

1-гуруҳ ногиронлигига ўтказилган ногиронлар умумий сони X 100
(2-гуруҳ ногиронлари ичидан)

X=----- ТМЭХ
дан гувоҳлантирилган ҳамма 2-гуруҳ ногиронлари сони

63.Узоқ касалланувчиларни тўла реабилитация қилиш кўрсаткичи:

1.Узоқ касалланувчилар ичидан меҳнатга яроқли деб ҳисобланганларни
умумий сони X 100

X=-----
Вақтинча меҳнатга қобилиятни 3 ой ва ундан ортиқ
йўқотган касалланувчиларни умумий сони

IV-СТАЦИОНАР ФАОЛИЯТИНИНГ КЎРСАТКИЧЛАРИ

**64.Ўринларнинг ўтқозиш қобилиятидан фойдаланиш
% ҳисобида:**

Беморларни ётган ўрин-кунлари сони X 100

X= ----- =
Ўринларни ўртача йиллик сони X режа
бўйича ўринларни ишлаш кунлари

**65.10000 аҳолига нисбатан ўринлар билан таъминланганлик
кўрсаткичи:**

Жами мавжуд ўринлар сони X 10000

X= ----- =
Ўртача йиллик аҳоли сони

66.Фойдаланган беморлар сони

Шифохонага қабул қилинган + шифохонадан жавоб берилган
беморлар сони + ўлганлар сони

$$X = \frac{\text{Шифохонага қабул қилинган + шифохонадан жавоб берилган беморлар сони + ўлганлар сони}}{2} =$$

67.Шифохонага аҳолини ётқизиш кўрсаткичи фоиз ҳисобида:

Фойдаланган беморлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Фойдаланган беморлар сони}}{\text{Аҳолини ўртача сони}} \cdot 100 =$$

68.Даволаш муассасаларининг ўртача ўрин қуввати

Шу хилдаги даволаш муассасаларидаги умумий ўринлар сони

$$X = \frac{\text{Шу хилдаги даволаш муассасаларидаги умумий ўринлар сони}}{\text{Даволаш муассасаларини сони}} =$$

69.Ўринлар иши (работа койки) ёки бандлиги:

Хамма беморларни йил давомида ётган ўрин кунлар сони

$$X = \frac{\text{Хамма беморларни йил давомида ётган ўрин кунлар сони}}{\text{Йиллик ўртача ўринлар сони}} =$$

Умумий ўринлар 1 йилда 330 ишлайди, туғруқлар сони 300 кун, юкумли касалликлар ўринлар 300 кун, неонатология бўлими 280 кун. Қишлоқда умумий ўрин кунлар 300 кун, туғруқ ва юкумли касалликлар ўринлари 280 кун, неонатология бўлими 260 кун ишлайди.

70 .Ўринлар айланиши (оборот койки):

Шифохонадан жавоб берилганлар сони + ўлганлар сони

$$X = \frac{\text{Шифохонадан жавоб берилганлар сони + ўлганлар сони}}{\text{Ўртача ўринлар сони}} =$$

71.Беморларни ўртача даволаниш давомийлиги

Шифохонадан жавоб берилган хамма беморларнинг
ётган ўрин кунларининг сони

$$X = \frac{\text{Шифохонадан жавоб берилган хамма беморларнинг ётган ўрин кунларининг сони}}{\text{Даволаниб чиқиб кетган беморлар сони}} =$$

72. Шифохонадан жавоб берилган беморларни ушбу касаллик бўйича ўртача даволаниш давомийлиги
 Шифохонадан ушбу касаллик билан жавоб берилган беморларнинг ўтган ўрин кунларининг сони

$$X = \frac{\text{Ушбу касаллик билан даволаниб чиқиб кетган беморлар сони}}{\text{Ўтган ўрин кунларининг сони}} =$$

73. Ўрин кунлар режасини бажарилиши % ҳисобида.

$$X = \frac{\text{Амалдаги ўрин кунлар сони} \times 100}{\text{Режадаги ўрин кунлар сонига}} =$$

74. Ўринни буш туриши (простой койки)

$$X = \frac{\text{365-ўринларни 1 йилда ўртача банд бўлиш сони}}{\text{Ўринни айланиши кўрсаткичи}} =$$

75. Ўтказилган қишлоқ аҳолисини салмоғи % ҳисобда:

$$X = \frac{\text{Шифохонага келган қишлоқ аҳолиси сонини} \times 100}{\text{Шифохонага келган умумий беморлар сони.}} =$$

76. Шифохонада ўлганлар (летальность) % ҳисобида:

$$X = \frac{\text{Шифохонада ўлганлар сони} \times 100}{\text{Шифохонадан жавоб берилган ва ўлган беморлар сони}} =$$

77. Шифохона бўлимидаги ўлим кўрсаткичи % ҳисобида:

$$X = \frac{\text{Бўлимда ўлганлар сони} \times 100}{\text{Бўлимда йил давомида даволанган беморлар ва ўлган беморлар сони}} =$$

78. Шифохонада ўлганларни ёриб қўрилганлар салмоғи
 Шифохонада ёриб қўрилганлар сони $\times 100$

$$X = \frac{\text{Шифохонада ўлганлар сони}}{\text{Шифохонада умумий ўлганлар сони}} =$$

79. Шифохонада ўлганларни ўртача ўринда бўлиши :

$$X = \frac{\text{Шифохонада ўлганларни утказган ўрин кунлар сони}}{\text{Шифохонада ўлганлар сони}} =$$

80. Ушбу касалликдан ўлим кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Ушбу касалликдан ўлганлар сони} \times 100}{\text{Ушбу касаллик билан ётиб даволанганлар сони}} =$$

81.Клиник диагнозлар билан паталогоанатомик диагнозларни мос келиш кўрсаткичи

$$X = \frac{\text{Клиник диагнозлар билан паталогоанатомик диагнозларни мос келиш сони} \times 100}{\text{Шифохонада умумий ўлганлардан ёриб кўрилганлар сони}} =$$

82.Ўринлар билан таъминланганлик хар 10000 аҳолига нисбатан

$$X = \frac{\text{Шифохонадаги сметадаги ўринлар сони} \times 10000}{\text{Аҳоли сони}} =$$

83.Ётқизиш кўрсаткичи:

$$X = \frac{\text{Қабул қилинган беморлар сони} \times 100}{\text{Аҳоли сони}} =$$

84.Шифохонага ётқизишдан қайтариш кўрсаткичи:

$$X = \frac{\text{Шифохонага ётқизишдан қайтарилган беморлар сони} \times 100}{\text{Шифохонага ётган беморлар сони.}} =$$

85. 1 ўринга қуйилган қон микдори:

$$X = \frac{\text{Хамма қуйилган қонлар микдори} \times 100}{\text{Ўринлар сони}} =$$

86.Жаррохлик амалиёти фаоллиги % ҳисобида:

$$X = \frac{\text{Операция қилинган беморлар сони} \times 100}{\text{Бўлимда ётиб чиқиб кетганлар сони}} =$$

87.Операциядан кейинги асоратлар % ҳисобида:

$$X = \frac{\text{Операциялар кейинги асоратлар сони} \times 100}{\text{Операцияларни умумий сони.}} =$$

88.Шошилинч кўрсаткичлар бўйича қорин бўшлиғидаги органларида ўтказилган операциялар салмоғи:

$$X = \frac{\text{Шошилинч кўрсаткичлар бўйича қорин бўшлиғи органларидаги операциялар сони} \times 100}{\text{Бажарилган операцияларни умумий сони}} =$$

89.Операциядан кейинги ўлим кўрсаткичи % ҳисобида:

$$X = \frac{\text{Операция қилинган беморлардаги ўлим сони} \times 100}{\text{Операция қилинган умумий беморлар сони}} =$$

90.Операциядан кейинги ўлим таркибини кўрсаткичи % ҳисобида:

$$X = \frac{\text{Ушбу сабаб билан операция қилинган беморлардаги ўлим сони} \times 100}{\text{Операция қилинган умумий беморлар сони}} =$$

91.Операциядан қилинмаган беморлар ўлими кўрсаткичи % ҳисобида:

$$X = \frac{\text{Операция қилинмаган беморлар ичидан ўлганлар сони} \times 100}{\text{Операция қилинмаган беморлар сони}} =$$

Умумий операция қилинмаган беморлар сони

92. Ушбу аҳоли пунктидан шошилинч жаррохлик ёрдами кўрсатиш учун беморларни эрта етказиб келиш кўрсаткичи % ҳисобида.:

Касаллик бошланишидан сунг 6 соатдан эрта олиб келинган беморлар сони X 100

X= ----- =

Шошилинч жаррохлик ёрдами кўрсатиш учун барча олиб келинган беморлар сони

93. Ушбу аҳоли пунктидан шошилинч жаррохлик ёрдами кўрсатиш учун беморларни уз вақтида етказиб келиш кўрсаткичи % ҳисобида.:

Касаллик бошланишидан сунг 24 соатдан эрта олиб келинган беморлар сони X 100

X= ----- =

Шошилинч жаррохлик ёрдами кўрсатиш учун барча олиб келинган беморлар сони

94. Шошилинч жаррохлик ёрдами кўрсатиш учун беморларни кеч етказиб келиш кўрсаткичи % ҳисобида.:

Касаллик бошланишидан сунг 24 соатдан кеч етказиб келинган беморлар сони X 100

X= ----- =

Шошилинч жаррохлик ёрдами кўрсатиш учун барча олиб келинган беморлар сони

95. Қорин бўшлиғидаги уткир касалликлар билан 24 соатдан кеч олиб келинган беморлар ўртасидаги ўлим кўрсаткичи:

Қорин бўшлиғидаги уткир касалликлар билан 24 соатдан кеч олиб келинганлар ичида ўлим сони X 100

X= ----- =

Шошилинч жаррохлик ёрдами кўрсатиш учун 24 соатдан кейин олиб келинган барча беморлар сони

VI: БОЛАЛАРГА ТИББИЙ ЁРДАМ КЎРСАТИШ КЎРСАТКИЧЛАРИ.

96. Оналарни туғруқгача патронаж билан қамров % ҳисобида:

$$X = \frac{\text{Туғруқгача патронаж қилинган оналар сони} \times 100}{\text{Умумий туғруқлар сони}} =$$

97. Янги туғилган чакалоқларни кузатувга эрта қамров кўрсаткичи % ҳисобида:

$$X = \frac{\text{1-ой давомида кузатувга олинган янги туғилган чакалоқлар сони} \times 100}{\text{Йил бўйи кузатувга олинган чакалоқ беморлар сони}} =$$

98. Туғруқхонадан уйга жавоб берилгандан сунг биринчи 3 кунда чакалоқни врач кузатуви билан қамров:

$$X = \frac{\text{Туғруқхонадан жавоб берилгандан биринчи 3 кун ичида врачлар келиб курган чакалоқлар сони} \times 100}{\text{Биринчи ойда кузатувга олинган чакалоқлар сони}} =$$

99. Хаётининг биринчи йилида ҳар ой врач кузатуви билан қамров % ҳисобида:

$$X = \frac{\text{Хаётининг биринчи йилида ҳар ой врач кузатган болалар сони} \times 100}{\text{1-ёшга етган болалар сони.}} =$$

100. Кукрак билан озиклантириш кўрсаткичи % ҳисобида:

$$X = \frac{\text{3 ойгача факат кукрак сути билан бокилган болалар сони} \times 100}{\text{1 ёшга етган болалар сони.}} =$$

101. Соғломлик индекси (кўрсаткичи): (Индекс здоровья)

$$X = \frac{\text{1 ёшгача 1 марта ҳам касал бўлмаган болалар сони} \times 100}{\text{1 ёшга етган болалар сони}} =$$

102.1 ёшга кирган болалар ичида фаол рахит ёки овқатланишни бузилиши кузатилган болалар сони % ҳисобда.:

1 ёшлик ҳаётида фаол рахит,овкатланишни бузилиши
кузатилган болалар сони X 100

$$X = \frac{\text{1 ёшга етган болалар сони}}{\text{1 ёшлик ҳаётида фаол рахит,овкатланишни бузилиши кузатилган болалар сони}} =$$

103.14 ёшгача болалар ичида касалланиш кўрсаткичи 1000 болага нисбатан:

Биринчи марта касаллик кайд этилган болалар сони X 1000

$$X = \frac{\text{Биринчи марта касаллик кайд этилган болалар сони}}{\text{Ўртача йиллик болалар сони}} =$$

104. Кузатувни мунтазамлиги:

Йил давомида врачлар томонидан 1 ёшгача бўлган болалардан
кузатувда бўлганлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Йил давомида врачлар томонидан 1 ёшгача бўлган болалардан кузатувда бўлганлар сони}}{\text{1 ёшгача болалар сони}} =$$

105. Болаларга уйда хизмат кўрсатиш:

Педиатрларни уйда болаларни курганликлари сони X 100

$$X = \frac{\text{Педиатрларни уйда болаларни курганликлари сони}}{\text{Жами 1 ёшгача болалар сони}} =$$

106. Болалар ўлими (0 дан 1 ёшгача):

Йил давомида 1 ёшгача бўлган ўлган болалар сони X 1000

$$X = \frac{\text{Йил давомида 1 ёшгача бўлган ўлган болалар сони}}{\text{Йил давомида туғилган болалар сони}} =$$

107.Эрта болалар ўлими кўрсаткичи:

Йил давомида 1 ойгача ёшда ўлган болалар сони X1000

$$X = \frac{\text{Йил давомида 1 ойгача ёшда ўлган болалар сони}}{\text{Йил давомида туғилган болалар сони}} =$$

108.Перинатал ўлим кўрсаткичи:

Хисобот даврида улик туғилганлар сони + хаётининг 1- хафтасида ўлганлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Хисобот даврида улик туғилганлар сони} + \text{хаётининг 1- хафтасида ўлганлар сони}}{\text{Тирик туғилганлар сони}} =$$

109.Эрта неонатал ўлим кўрсаткичи:

1 хафтагача ўлган болалар сони x 100

$$X = \frac{\text{1 хафтагача ўлган болалар сони} \times 100}{\text{Йил давомида туғилган болалар сони}} =$$

110.1 ёшгача болалар ўртасида шифохонадаги ўлим кўрсаткичи:

1 ёшгача болалар ўртасидаги шифохонада ўлганлар сони X 100

$$X = \frac{\text{1 ёшгача болалар ўртасидаги шифохонада ўлганлар сони} \times 100}{\text{1 ёшгача даволаниб чиққан болалар сони}} =$$

111.Бир сутка ичида шифохонага ётқизилганлардан кейинги болалар ўлими

Бир сутка ичида шифохонага ётқизилгандан кейинги ўлган болалар сони X100

$$X = \frac{\text{Бир сутка ичида шифохонага ётқизилгандан кейинги ўлган болалар сони} \times 100}{\text{Шифохонада умуман ўлган болалар сони}} =$$

112. Уйда ўлган болалар кўрсаткичи:

Болалар ўртасида уйда ўлган болалар сони X 100

$$X = \frac{\text{Болалар ўртасида уйда ўлган болалар сони} \times 100}{\text{Болалар ўртасида умуман ўлганлар сони}} =$$

113. Болалар ўртасида уйда 1 ёшгача ўлим кўрсаткичи:

1 ёшгача уйда ўлган болалар сони X 100

$$X = \frac{\text{1 ёшгача уйда ўлган болалар сони} \times 100}{\text{14 ёшгача уйда ўлган болалар сони}} =$$

VII.АКУШЕР-ГИНЕКОЛОГИК ЁРДАМ КЎРСАТКИЧЛАРИ.

114.Уйдаги туғруқни салмоғи % хисобдида:

$$X = \frac{\text{Уйдаги туғруқлар сони } X \cdot 100}{\text{Туғруқларни умумий сони.}} =$$

115. Туғилиш кўрсаткичи:

$$X = \frac{\text{Йил давомида туғилганлар сони (улик туғилганларсиз) } X \cdot 100}{\text{Аҳоли сони.}} =$$

116. Бир неча ойлик туғилиш кўрсаткичи:

$$X = \frac{\text{Хисобот ойлари ичидаги туғруқлар}}{\text{Аҳоли сони. } X \text{ хисоботга олинган ойлари сони}} =$$

117. Наслдорлик коэффициенти кўрсаткичи:

$$X = \frac{\text{Тирик туғилганлар сони } X \cdot 100}{\text{15-49 ёшдаги аёллар сони}} =$$

118. Кутилаётган туғилиш сони кўрсаткичи:

$$X = \frac{\text{Наслдорлик коэффициенти } X \text{ туғиш ёшидаги аёллар сони}}{1000} =$$

119. Никохдаги наслдорлик кўрсаткичи:

$$X = \frac{\text{Никохдаги туғиш ёшидаги аёллар сони } X \cdot 1000}{\text{Никохдаги туғиш ёшидаги аёллар сони (18-49 ёш)}} =$$

120. Оналар ўлими:

$$X = \frac{\text{Йил давомида хомиладорлик, туғруқ, чилла давомида 42 суткагача ўлган оналар сони } X \cdot 100000}{\text{Жами тирик туғилган чакалоқлар сони}} =$$

121. Бир неча ойлик оналар ўлими кўрсаткичи:

Хомиладорлик, туғруқ, чилла даврининг 42 куни
ичида ўлган аёллар сони X 100000 X 12

$$X = \frac{\text{Жами тирик туғилган чакалоқлар сони X}}{\text{хисоботга олинган ойлар сони}} =$$

**122.Хомиладорларни уз вақтида кузатувга
олиш % хисобида:**

12 ҳафтагача хомиладорликда кузатувга олинган
хомиладорлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Кузатувга олинган умумий хомиладорлар сони.}}{\text{}} =$$

**123.Хомиладорларни кеч кузатувга олиш кўрсаткичи
% хисобида:**

Хомиладорликни кечки муддатларида кузатувга
олинган хомиладорлар сони x 100

$$X = \frac{\text{Кузатувга олинган хомиладорларни умумий сони.}}{\text{}} =$$

124.Хомиладорларни терапевт кўрувини салмоғи:

Терапевт курган хомиладорлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Хомиладорликни туғруқ билан якунлаганлар сони.}}{\text{}} =$$

**125.Резус-мансубликка хомиладорларни текширув
билан қамров % хисобда:**

Резус-мансубликка текширилган хомиладорлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Хомиладорликни тугатганлар сони.}}{\text{}} =$$

**126. Скрининг марказга ногиронликни аниқлаш
учун юборилган хомиладорлар кўрсаткичи**

Скрининг марказга ногиронликни аниқлаш учун юборилган
хомиладорлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Хомиладорликни тугатганлар сони}}{\text{Хомиладорликни тугатганлар сони}} =$$

127. Скрининг марказига ногиронликни аниқлаш учун юборилган хомиладорлар ичидан ногиронлик аниқланганлар кўрсаткичи

Скрининг марказига ногиронликни аниқлаш учун юборилган хомиладорлар ичидан ногиронлик аниқланганлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Хомиладорликни тугатганлар сони}}{\text{Хомиладорликни тугатганлар сони}} =$$

128. 1 хомиладорга ўртача қатнов:

Хомиладорларни умумий қатновлари сони X 100

$$X = \frac{\text{Хисобот йилида туққан хомиладорлар сони}}{\text{Хисобот йилида туққан хомиладорлар сони}} =$$

129.Хомиладорликда гестозликни учраши кўрсаткичи % хисобида:

Хомиладорликни 2 ярмида гестоз билан оғрувчи хомиладорлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Тугалланган хомиладорлик сони}}{\text{Тугалланган хомиладорлик сони}} =$$

130.Эрта туғруқ билан тугалланган хомиладорликлар салмоғи:
Эрта туғруқ билан тугалланган хомиладорликлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Туғруқ билан тугалланган хомиладорликлар сони}}{\text{Туғруқ билан тугалланган хомиладорликлар сони}} =$$

131.Улик туғилишлар салмоғи % хисобида:

Улик туғилиш билан тугалланган хомиладорлик X 100

$$X = \frac{\text{Туғруқлар сони}}{\text{Туғруқлар сони}} =$$

132.Туғруқ ва туғруқдан кейинги даврда аёллар ўлими:

Туғруқ ва туғруқдан кейинги даврда ўлган аёллар сони X100

$$X = \frac{\text{Тугалланган хомиладорликлар сони}}{\text{Тугалланган хомиладорликлар сони}} =$$

133. Чакалоклар ўлими %хисобида:

$$X = \frac{\text{Ўлган чакалоклар сони} \times 100}{\text{Чакалокларни умумий сони.}} =$$

134. Туғруқ муддатларини белгилашдаги хатолар % хисобида:

$$X = \frac{\text{Белгиланган муддатдан 15 кун олдин ёки кейин туққанлар сони} \times 100}{\text{Туғруқкача таътил олганлар сони.}} =$$

135. Тугалланган хомиладорликларда абортларни салмоғи:

$$X = \frac{\text{Аборт билан тугалланган хомиладорлик} \times 100}{\text{Тугалланган хомиладорлик (туғруқ + аборт).}} =$$

136. Шифохонадан ташкари криминал абортлар салмоғи % хисобида:

$$X = \frac{\text{Шифохонадан ташкарида қилинган абортлар сони} \times 100}{\text{Умумий абортлар сони.}} =$$

137. 1000 абортга нисбатан абортда содир бўлган ўлим кўрсаткичи:

$$X = \frac{\text{Абортдан ўлганлар сони} \times 1000}{\text{Абортларни умумий сони.}} =$$

138. Туғиш ёшидаги аёлларга нисбатан олинган аборт кўрсаткичи:

$$X = \frac{\text{Йиллик абортлар сони} \times 1000}{\text{Туғиш ёшидаги аёллар сони.}} =$$

**139.Туғруқка нисбатан олинган абортлар кўрсаткичи
% ҳисобида:**

$$X = \frac{\text{Йиллик абортлар сони} \times 100}{\text{Йиллик туғруқлар сони.}} =$$

**140.Бир неча ойлик туғруқка нисбатан абортлар
Кўрсаткичи % ҳисобида**

$$X = \frac{\text{Йиллик абортлар сони} \times 100 \times 12}{\text{Ўртача 1 ойлик туғруқлар сони} \times \text{ҳисоботга олинган ойлар сони}} =$$

**141.Туғруқда стационар ёрдамини кўрсатиш
салмоғи % ҳисобида:**

$$X = \frac{\text{Стационардаги туғруқлар сони} \times 100}{\text{Стационардаги туғруқлар сони} + \text{стационардан ташқаридаги туғруқлар сони.}} =$$

**142.Огриксизлантиришни кулланган туғруқлар
сони % ҳисобида:**

$$X = \frac{\text{Огриксизлантиришни кулланган туғруқлар сони} \times 100}{\text{Умумий туғруқлар сони.}} =$$

**143.Асоратли (қон кетиш ва бошқа) туғруқлар
кўрсаткичи % ҳисобида:**

$$X = \frac{\text{Қон кетиш асорати билан туғруқлар сони} \times 100}{\text{Умумий туғруқлар сони.}} =$$

**144.Туғруқда оператив аралашув кулланганлик
салмоғи % ҳисобида:**

$$X = \frac{\text{Туғруқда ўтказилган операциялар сони} \times 100}{\text{Туғруқлар сони}} =$$

Умумий туғруқлар сони.

**145.Хомиладорлар,тугадиганлар ва тукқанлар
ўлими % ҳисобида:**

Хомиладорлик,туғруқ ва экстрогенитал касалликлар
боғлиқ хомиладорлар, тугадиганлар, тукқанлар ўртасида
ўлим сони $X \cdot 100$

$$X = \frac{\text{Хомиладорлик,туғруқ ва экстрогенитал касалликлар боғлиқ хомиладорлар, тугадиганлар, тукқанлар ўртасида ўлим сони}}{\text{Умумий туғруқлар сони}} \cdot 100 =$$

**146.Қонтрацепция воситалари билан камралган тугиш
ёшидаги аёллар умумий сони кўрсаткичи:**

БИВ «Д» назорати + ОК «Д» наз+ИК «Д» наз
+ИЖК «Д» наз + През «Д» наз

**147.Умумий қонтрацепция воситалари билан камралган
тугиш ёшидаги аёллар салмоғи:**

Умумий қонтрацепция воситалари билан камралган
тугиш ёшидаги аёллар сони $X \cdot 100$

$$X = \frac{\text{Умумий қонтрацепция воситалари билан камралган тугиш ёшидаги аёллар сони}}{\text{Умумий қонтрацепция воситалари билан камралган тугиш ёшидаги аёллар сони}} \cdot 100 =$$

**148.Туғилган болалар ўртасида чала туғилганлар
салмоғи % ҳисобида:**

Чала тирик туғилганлар сони $x \cdot 100$

$$X = \frac{\text{Чала тирик туғилганлар сони}}{\text{Тирик туғилганлар сони}} \cdot 100 =$$

**149.Тирик ва улик туғилган чакалоқлар ўртасида
улик туғилганлар салмоғи % ҳисобида:**

Улик туғилганлар сони $X \cdot 100$

$$X = \frac{\text{Улик туғилганлар сони}}{\text{Тирик ва улик туғилган чакалоқлар сони}} \cdot 100 =$$

**150.1000 тирик туғилган чакалоқлар ўртасида
касалланиш кўрсаткичи:**

Чакалоқлар касалланганлиги сони $x \cdot 1000$

$$X = \frac{\text{Чакалоқлар касалланганлиги сони}}{\text{Тирик туғилганлар сони}} \cdot 1000 =$$

**151.1000 тирик туғилган чакалокларга
нисбатан ўлим кўрсаткичи:**

$$X = \frac{\text{Улик туғилган чакалоклар сони} \times 1000}{\text{Тирик туғилганлар сони}} =$$

VIII. ЁРДАМЧИ ХОНАЛАР ВА БЎЛИМЛАР КЎРСАТКИЧИ.

Ёрдамчи хизматлар фаолиятининг таҳлил қилиш учун тегишли бирламчи тиббий хужжатлардаги маълумотлардан албатта фойдаланиш керак.

Рентген хонаси ёки бўлими учун

0-50/х шакл (рентгенологик текширувларни кайд этиш журнали),

0-51/х шакл (нур билан даволанувчи беморларни картаси),

0-39-5 У рентген хонаси (бўлими) ишини ҳисобга олиш кундалиги.

Рентген текширувларини сони

+++	1 ҳафтага 12 текширувдан
++	1 ҳафтага 18 текширувдан
+	1 ҳафтага 24 текширувдан ошмаслиги лозим.

Иш меъёри қуйидагича белгиланади:

Даволаш профилактика муассасаларининг стационар бўлимларида 37 рентген бирлиги (25 беморга хизмат қилишга мос келади).

Амбулатор поликлиника муассасаларида 42 рентген бирлиги (29-30 беморга тугри келади).

Врач рентгенологни стационар ва поликлиникадаги беморларга хизмат кўрсатишида иш меъёри поликлиникадаги қабул сингари белгиланади.

7 ёшгача болаларга рентген текширувларнинг узига хослигини ҳисобга олиб, ходимларнинг иш ҳажми меъёри 20% га камайтирилади.

Стоматология муассасаларида рентген текширувларининг иш ҳажми 40 рентген бирлигини ташкил этиши керак.

Рентген текширувларнинг махсус усуллари умумий рентген текширувларнинг умумий даволаш тармоғларида 9-12% ни, ихтисослашган муассасаларда 30% ни ташкил қилиши лозим.

Стационар флюорография аппаратида йил давомида 22 минг флюорограмма қилиниши лозим.

Умумий бажарилган флюорограммаларнинг 20% ни диагностик флюорография ташкил қилиши лозим.

Жадвалда курсатилган 2-4-9-10-12-13-15-20-21-23-42-43-44-45-50-51-52-53-60-бандлардаги текширувлар тегишли асбоб-ускуналар мавжудлигида Республика, вилоят, улка ва шаҳар шифохоналари шу жумладан болалар шифохоналарида утказилади.

Бошқа даволаш профилактика муассасаларида улар бош врач ёки соғлиқни сақлаш органлари раҳбарларининг буйругига кура утказилиши мумкин.

152.Врач рентгенологнинг ўртача кунлик иш хажми:

Беморлар га ўтқазилган рентгеноскопик,
рентгенологик текширувлар сони

X= ----- =

Банд рентгенолог врачлар мансаблари сони X йилда иш кунлари сони

153.Врач рентгенологнинг ўртача кунлик иш хажми рентген бирликларда:

Ишланган рентген- бирликлар сони

X= ----- =

Банд рентгенолог врачлар мансаблари сони X йилда иш кунлари сони

154.100 қатновга рентген текширув қўллаш кўрсаткичи:

Амбулатор беморлар га ўтқазилган рентгеноскопик,
рентгенологик текширувлар сони X 100

X= ----- =

Жами амбулатор қатновлар сони.

155.Шифохонада 1 беморга диагнозни аниқлаш учун ўтқазилган рентген текширувлар сони:

Шифохонада беморларга ўтқазилган рентген
текширувлар сони X 100

X= ----- =

Шифохонада даволанган беморлар сони.

156.100 қатновга флюорография қўллаш кўрсаткичи:

Амбулатор беморларни флюорографиядан ўтқазуш сони X 100

X= ----- =

Жами амбулатор қатновлар сони.

157.Шифохонада беморларга флюорографик текширувлар ўтқазуш салмоғи % ҳисобида:

Шифохонадаги флюорографиядан ўтган беморлар сони x 100
 $X = \frac{\text{Шифохонада жами даволанган беморлар сони}}{\text{Шифохонадаги флюорографиядан ўтган беморлар сони}} \times 100 =$

Рентген текширувлар учун рентгенологик бирликлар коэффициентлари

№	Текширувларнинг номлари	Рентг ен бирликлар и
1	Ангиография (++)	8
2	Ангиокардиография (+++)	10
3	Ангиопульмонография (+++)	8
4	Ангиоэнцефалография (+++)	8
5	Аортография (++)	6
6	Артериография	8
7	Бронхография маҳаллий оксигенизантириш билан	5
8	Венография (++)	8
9	Дакроцистография	3
10	Дискография	2
11	Дуоденография	4
12	Лимфография	8
13	Маммография контраст моддалар қўллаш билан	1
14	Гистеросалфингография	3
15	Миелография (++)	4
16	Париетография	5
17	Пельвиография	3
18	Кутарилувчи пиелография	3
19	Пневмомедиастинография	5
20	Пневморетроперитониум, пневмоперитониум	5
21	Пневмоэнцефалография	5
22	Ошқозон бўшлиғини обзор рентгенографияси	0,75
23	Чакка суягини Майер, Стенверс бўйича рентгенографияси	2
24	Кукрак кафасини обзор рентгенографияси	0,75
25	Гишлар рентгенографияси	5
26	Ирригоскопия (+++)	1
27	Юрак ва диафрагмани кимографияси	3
28	Суяк ва бугимларни бир ва икки проекциядаги рентгенографияси	0,75
29	Куз айланасини Балтин протези билан рентгенографияси	1
30	Умurtка погонасини икки проекцияда рентгенографияси	2
31	Юракни обзор рентгенографияси	0,75
32	Бурун ён бўшлиқларини рентгенографияси контраст моддалар	1

	иш билан	
33	Каллани икки проекцияда рентгенографияси	2
34	Юрак ва диафрагмани рентгеноскопияси	2,5
35	Қорин бўшлиғининг обзор рентгенографияси	1
36	Ошқозонни рентгеноскопияси ва рентгенографияси (-)	2
37	Ичак рентгеноскопияси ва рентгенографияси	1
38	Кукрак кафаси аъзоларининг рентгеноскопияси	1
39	Кизилунгачни рентгеноскопияси ва рентгенографияси	2
40	Юракни рентгеноскопияси ва рентгенографияси, кизил ни контраст қилиш билан	2,5
41	Ретроград холецистохолангиопанкреатография (+++)	9
42	Ретропневмоперитониум	5
43	Сиалогграфия	3
44	Спленопортография (+++)	8
45	Гомограмма	2
46	Урография вена оркали	3
47	Кутарилувчи урография	3
48	Контраст фарингография (++)	4
49	Фистулография	3
50	Гуш оркали флебография	13
51	Диагностик максадда 2 проекцияда флюорография	0,5
52	Профилактик максадда кукрак кафасини флюорографияси	0,5
53	Гомофлюорография	0,5
54	Интраоперацион холангиография	2
55	Интраоперацион холангиохолицистогграфия	5
56	Холангиография томир ичига	3
57	Перорал холецистогграфия	3
58	Холангиохолицистогграфия вена ичига	4
59	Цистогграфия	1,5
60	Юрак ва дифрагманинг электрорентгенографияси	0,75

Лаборатория учун хисобот шакллари:

250-У шакл (тахлиллар ва уларни натижаларини кайд этиш журнали),

261-У шакл (врач лаборантларнинг кундалик ишини кайд этиш вараги).

Даволаш профилактика муассасалари учун мажбурий лаборатория текширувларни тасдиқлаш тўғрисидаги Республика Соғлиқни Сақлаш Вазирлигининг 2000 йил 13 апрелдаги 170-сонли буйругида даволаш профилактика муассасалари учун мажбурий минимум лаборатория текширувларини ўтказиш тасдиқланган.

Амалдаги буйруқлар бўйича ҳар бир лаборантнинг иш меъёри 1-2-тоифа лабораториялари учун 36 лаборатория бирлик ва 3-4-тоифадаги лабораториялар учун 30 лаборатория бирлиги курсатилган.

1 та шартли бирлик учун 10 минутда бажарилган иш қабул қилинган.

Буйрук бўйича врач лаборантга системали кизил бурича хужайрасини аниқлашга 10 минут ажратилган, лаборантга қон группасини аниқлаш учун 5 минут белгиланган. Лаборатория бирликлари коэффиценти тегишли равишда врач учун 1,0, лаборант учун эса 0,5 булади.

Вакт хисоблаш меъёри асосида умумий йиллик иш вақтининг хажми аникланади.

Масалан: врач лаборант учун 6 соатлик иш кунида 2007 йиллик иш вақти 100800 минутни ташкил этади.

Семашко номидаги соғлиқни сақлашни бошқариш ва иқтисод, ижтимоий гигиена илмий текшириш институти тавсиясига кура врач лаборантларнинг иш хажми иш вақтининг 75% ни, лаборантларнинг 80% ни ташкил этади. Колган вақтларда ходимлар хужжатлар билан шугулланадилар.

Шунинг учун иш вақтининг йиллик бюджети врачларга $100800 \times 75:100 = 75600$ минутга тугри келади.

Лаборантлар учун $100800 \times 80:100 = 80640$ минутга тугри келади.

158.100 қатновга лаборатория текширувлар сони:

Амбулатор беморларга лаборатор текширувлар сони X 100
X= ----- =
Врачларга амбулатор қатновлар сони.

159.Шифохонада беморга ўтқазилган лаборатор текширувлар сони:

Шифохонада беморларга ўтқазилган лаборатор текширувлар сони X 100
X= ----- =
Шифохонада даволанган беморлар сони.

160. Врач лаборантнинг ўртача йиллик иш хажми:

Бажарилган лабораторик тахлиллар сони X 100
X= ----- =
Ўртача банд врач лаборантлар (лаборантлар мансаблари сони)
X хисобот йилдаги иш кунлар сони.

161.Врач лаборантнинг лаборатор бирликларидаги иш хажми:

Врач лаборантлар (лаборантлар) ишини лаборатор бирликларда чиқарилган сони X 100

$$X = \frac{\text{Ўртача банд врач лаборантлар (лаборантлар мансаблари сони)}}{\text{X хисобот йилдаги иш кунлар сони.}} =$$

Ультра товуш текшируви хонаси тиббий ходимларининг иш меъёрлари Республикаси Соғлиқни Сақлаш Вазирлигининг 1995 йил 15 ноябрдаги 537-сонли буйруғи билан тасдиқланган.

УТТ хонасининг кунлик иш хажми 6 соатга 33 бирликга тугри келади. 1 та шартли бирлик учун давомийлиги 10 минут кетадиган тайёргарлик ишлари, хужжатларни юритиш ва бевосита текширувни ўтқозиш ишлари олинади

162.УТТ диагностикаси бўйича врачнинг ўртача кунлик иш хажми:

Бажарилган ултра товуш текширувлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Ўртача УТТ бўйича банд врач мансаблари сони}}{\text{X хисобот йилдаги иш кунлар сони.}} =$$

163.УТТ диагностикаси бўйича врачнинг ўртача кунлик иш хажми шартли бирликларда:

Ультра товуш текширувлар ўтқозишга врачлар томонидан сарфланган шартли бирликлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Ўртача УТТ бўйича банд врач мансаблари сони}}{\text{X хисобот йилдаги иш кунлар сони.}} =$$

164.Шифохонада ётган беморларга УТТ, ФГДЭС, ЭКГ текширувлари ўтқозиш салмоғи % хисобида

Шифохонада ётган беморларга УТТ, ФГДЭС, ЭКГ ўтқазилган текширувлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Шифохонада жами даволанган беморлар сони}}{\text{Ультратовуш диагностик текширувлари ўтқозиш учун ажратилган}} =$$

вактни хисоблаш меъёрлари

№	Текширувнинг номлари	Битта текширувга кетган вақт шартли бирлик-ларда	
		Катталарга	Болаларга
1	Қорин бўшлиғи аъзоларини ультратовуш текширувлар:		
1.1	Комплекс равишда жигар, ут пуфаги, ошқозон ости беши, талокни текшириш	6,0	6,5
1.2	Алохида аъзолар бўйича:		
1.2.1	Жигар, ут пуфаги	2,0	2,2
1.2.2	Ут пуфагини фаолиятини аниқлаш билан	6,0	8,0
1.2.3	Ошқозон ости беши	2,0	2,2
1.2.4	Талок	2,0	2,0
1.3.	Аёллар жинсий аъзоларини ултратовуш текшируви		
1.3.1	Гинекологик касалликларда	2,5	3
1.3.2	Хомиладорликда	3,0	
1.4	Сийдик таносил тизими аъзоларини ь текшируви		
1.4.1	Комплекс буйрак, буйрак усти беши, сийдик овуги, колдик сийдикни аниқлаш билан, простата беши, тухум	6,5	7,0
1.4.2	Алохида аъзолар бўйича:		
1.4.2.2	Буйрак, буйрак усти беши	3,0	3,2
1.4.2.3	Сийдик пуфагини колдик сийдик мавжудлигига аниқлаш билан.	1,5	1,5
1.5	Қорин бўшлиғи ва қорин оркаси бўшлиғини комплекс УТТ си	8,0	9,0
1.6	Қонтрол эхография	5,0	6,0
1.7	Функционал эхография	3,0	4,0
1.8	Эхоэнцефалография	1,0	2,0
1.9	Чакалоклар аъзоларини УТТ текшируви		
1.9.2	Мия		3,0
1.10	Ички органлар		3,0
1.10.1	Юзаки тизимларни УТТ текшируви		
1.10.2	Калқонсимон без	1,5	1,5
1.10.3	Сут беши	2,0	2,0
1.11	Лимфатик тугунлар	2,0	2,0
1.12	УТТ назоратида пункцион биопсия	4,5	6,0
1.13	Эхокардиография	5,0	5,5
1.14	УТТ доплерографияси	4,0	4,5
1.15	Эхоостеометрия	3,0	3,0
1.15.1	Эхоофтальмография		
1.15.2	Кузни биометрияси	1,5	1,5
1.15.3	Бирдан 15 нуктагача корнеметрия	2,0	2,0
2	Офтальмосканирлаш	3,0	3,0
3	УТТ назоратида терапевтик тадбир	5,0	5,0

4	УТТ назоратида жаррохлик тадбири	5,0	5,0
5	УТТ ни суткалик мониторинги	6,0	6,0

Физиотерапевтик хона (бўлим) ходимларнинг иш ҳажми ёруғлик билан даволаш, сув-иссик балчик билан даволаш, массаж хоналари ходимлари учун алохида аникланади.

Ушбу тур бўйича бажарилган муолажалар сони

Шу физиотерапевтик муолажани тури бўйича банд бўлган ўрта тиббиёт ходимлари сони

Битта шартли физотерапевтик бирликка 8 минут сарф буладиган тайёргарлик ва бажарилган иш қабул қилинади.

Физотерапевти бирликлар коэффиценти қуйидагича:

Катталарга галванизация қилиш -1,0 бирлик

УВЧ терапия -1,5 бирлик

Ёруғлик билан даволаш -2,0 бирлик

165.Физиотерапевтик хонадаги бир ходимнинг ўртача кунлик иш ҳажми

Амбулатор беморларга ўтқазилган физиотерапевтик муолажалар сони

X= ----- =

Физиотерапевтик хонадаги банд ўрта тиббиёт ходимлар сони X ҳисобот йилидаги иш кунлари сони.

166.100 қатновга амбулатор беморларга ўтқазилган физиотерапевтик муолажалар сони:

Амбулатор беморларга ўтқазилган физиотерапевтик муолажалар сони X 100

X= ----- =

Жами врачларга амбулатор қатновлар сони.

167.Шифохонадаги беморларга физиотерапевтик муолажалар қўллаш салмоғи:

Шифохонадаги беморларга кулланган физиотерапевтик муолажалар сони x 100

X= ----- =

Шифохонада даволанган беморлар сони.

168.Шифохонада қон ва қон урнини босувчи суюкликлар қуйилган жавоб берилган беморлар сони:

Қон қуйилган беморлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Шифохонадан жавоб берилганлар сони}}{\text{Шифохонада қон ва қон урнини босувчи суюкликлар қуйилган жавоб берилган беморлар сони}} \times 100$$

169. Шифохонадан жавоб берилган 1 беморга ўртача қуйилган қон ва қон урнини босувчи суюкликлар:

Қуйилган қон ва қон урнини босувчи суюкликлар X 100

$$X = \frac{\text{Шифохонадан жавоб берилганлар сони}}{\text{Шифохонадан жавоб берилган 1 беморга ўртача қуйилган қон ва қон урнини босувчи суюкликлар}} \times 100$$

Даволаш физкультураси бўйича инструкторга катталар ва болалар учун даволаш гимнастикаси муолажаларини ўтказиш учун белгиланган вақт меъёрлари (минутларда)

№	Беморлар гуруҳи	Машгулот усули	
		Индивидуал	Гуруҳ
1	Герапевтик беморлар		
А)	Ўткир ва ўртача кечиш даврида ва ётоқ режимида	15	
Б)	Ўзгариш ва сурункали кечиш даврида	25	35
2	Операциядан кейинги жаррохлик ролари	15	20
3	Травматологик беморлар иммоблизацияида	15	25
	Иммоблизациядан кейин	25	35
	Чанок ва умурткалар шийкастланишида	35	45
4	Неврологик беморлар	30	45
	Ўғруқхона ва аёллар ахатхоналарида	15	30
5	Мактаб ёшидаги болаларга тузатувчи астика	25	45
	Мактабгача ёшдаги болаларга тузатувчи астика	25	30
	Даволовчи сузиш машгулотлари		30

Даволаш физкультураси бўйича инструкторга кунлик иш хажми қуйидагича белгиланади:

1.Машгулотларни индивидуал усулида ўтказишда-15-20 киши

2.Машгулотларни гуруҳ билан ўтказишда 35-55 киши зални сизимига қараб.

3.Аралаш машгулот ўтказилганда 30-45 киши.

170.1 беморга даволаш жисмоний тарбия муолажаси сони:

Даволаш жисмоний тарбия муолажасини умумий сони Х 100

$$X = \frac{\text{Даволашни тугатган жами беморлар сони}}{\text{Даволаш жисмоний тарбия муолажасини умумий сони}} =$$

Стоматология хизматининг вазифалари ва меъёрлари Республика ССВ нинг 1992 йил 27 ноябрдаги 624-сонли буйруғи билан белгилаб берилган.

Врач стоматологларни иш ҳажми меҳнат шартли бирлиги (УЕТ) билан ҳисоблаш қабул қилинган.

6 соатли иш кунда врач стоматологнинг кундузги иш ҳажми 21 меҳнатни шартли бирлиги, 5 кунлик иш кунда 25 меҳнат шартли бирлиги (МШБ) белгиланган.

(Болалар стоматолог врачлари учун 6 соатли иш кунда 17 меҳнат шартли бирлиги, 5 кунлик иш кунда 21,6 меҳнат шартли бирлигиланган).

Меҳнатни шартли бирлиги (МШБ) коэффициентлари қуйидагича бўлади:

Беморга маслаҳат бериш	0,5 меҳнатни шартли бирлиги.
Огриксизлантириш	0,5 меҳнатни шартли бирлиги.
Оғиз бўшлиғини бирламчи кўруви,	} 0,5 меҳнатни шартли
Касаллик тарихи тулғизиш,	
бирлиги	

Ўрта ва юзаки қариесни пломбалаш 1,0 меҳнатни шартли бирлиги

Чуқур қариесни пломбалаш 1,5 меҳнатни шартли бирлиги

Бир пайтда узда бир илдизли
 тишни пульпитини даволаш 4,0 меҳнатни шартли бирлиги.

Икки илдизли тишни даволаш 5,0 меҳнатни шартли бирлиги

Уч илдизли тишни даволаш 6,0 меҳнатни шартли бирлиги

Бир илдизли тишнинг периодонтитини
 бир мартада даволаш 3,5 меҳнатни шартли бирлиги

Икки илдизли тишни периодонтитини
 бир мартада даволаш 4,5 меҳнатни шартли бирлиги

Уч илдизли тишни периодонтитини
 бир мартада даволаш 5,5 меҳнатни шартли бирлиги

Тиш каналини пломбасини
 олиб ташлаш 5,0 меҳнатни шартли бирлиги

Тишни олиб ташлаш 1,0 меҳнатни шартли бирлиги

Тишни мураккаб олиб ташлаш	1,5 меҳнатни шартли бирлиги
Альвеолитни тозалаш (кюретлаш)	1,5 меҳнатни шартли бирлиги
Цистозектомия	6,0 меҳнатни шартли бирлиги
Қон тухтатиш	1,0 меҳнатни шартли бирлиги
Учламчи нервни блокада қилиш	1,0 меҳнатни шартли бирлиги
Гайморитни даволаш	1,0 меҳнатни шартли бирлиги

171.Врач стоматологнинг ўртача кунлик иш ҳажми:

$$X = \frac{\text{Врач стоматологларга қилинган қатновлар сони}}{\text{Қабулдаги банд врач стоматологлар мансаблари сони} \times \text{X йилда иш кунлари сони}} =$$

172.Врач стоматологнинг ўртача кунлик иш ҳажми шартли меҳнат бирлигида

$$X = \frac{\text{Врач стоматологлар томонидан бажарилган шартли меҳнат бирлиги сони}}{\text{Қабулдаги банд врач стоматологлар мансаблари сони} \times \text{X йилда иш кунлари сони}} =$$

IX.Тез тиббий ёрдам фаолиятининг кўрсаткичлари.

173.Шифохонага олиб борилган беморлардан ётқизиш салмоғи:

$$X = \frac{\text{Шифохонага ётқизилган беморлар сони} \times 100}{\text{Шифохонага олиб борилган беморлар сони}} =$$

174.Қайта чақирувларни салмоғи:

$$X = \frac{\text{Қайта чақирувларни сони} \times 100}{\text{Барча чақирувлар сони}} =$$

175.Йил давомида аҳолининг тез ёрдам сифатига муносабати:

Аҳолидан тушган шикоятлар сони X 100

X= ----- =
Билдирилган миннатдорчиликлар.

176. Чақирувга кечикувлар салмоғи:

Чақирувга кечикувлар сони X 100

X= ----- =
Барча чақирувларни сони.

177. Тез тиббий ёрдам врачлари билан стационар врачлари ташхислари ўртасида фарқи салмоғи:

Тез тиббий ёрдам врачларининг тугри куйган ташхислари X 100

X= ----- =
Тез ёрдам врачлари томонидан шифохонага
ёткизилган беморлар сони

178. Тиббий тез ёрдам хизматида кайд этилган ўлим кўрсаткичи:

Йил давомида чакирикка борганда кайд этилган барча
ўлим ходисалари сони X 100

X= ----- =
Умумий чакириқлар сони.

179. Тиббий ходимлар иштирокида ўлим кўрсаткичи:

Тиббий ходимлар иштирокида кайд этилган ўлим сони X 1000

X= ----- =
Барча чакириқлар сони.

180. Натижасиз чакириқлар кўрсаткичи % ҳисобида:

Натижасиз чакириқлар сони X 1000

X= ----- =
Чакириқлар сони.

181. 1000 аҳолига нисбатан чакириқлар сони:

Барча чакириқлар сони X 1000

X= ----- =
Аҳоли сони.

1000 аҳолига маъёрида 300-350 та чакирик бўлими лозим.

**182.15000 аҳолига нисбатан санитария
транспорти билан таъминланганлик: Меъёрда 1 та
хар 15000 аҳолига 1 та автомашина тугри келади.**

Жами мавжуд автотранспортлар сони X 1000

$$X = \frac{\text{Аҳоли сони.}}{\text{-----}} =$$

**183.Тез тиббий ёрдам бригадаси сумкаснни
дори-дармони билан таъминланганлик кўрсаткичи:
Меъёрда 70-80 турдаги дори булиши лозим.**

Мавжуд дори турларининг сони X 100

$$X = \frac{\text{Меъёрда булиши лозим бўлган дори турларининг сони.}}{\text{-----}} =$$

184.Ўртача 1 та тез ёрдам бригадасини суткали иш хажми:

Барча бажарилган чакириклар сони

$$X = \frac{\text{Жами тез тиббий ёрдам бригадалар сони.}}{\text{-----}} =$$

**185.Чакирикни бажаришда тез ёрдам бригадасининг
бутлиги кўрсаткичи:**

Врачсиз фельдшер узи бажарган чакириклар сони X 100

$$X = \frac{\text{Тўла бутланган холда бригада билан бажарилган чакириклар сони.}}{\text{-----}} =$$

**186.Тез ёрдам хизматидаги врачларнинг
ўриндошлик коэффиценти:**

Мавжуд ўриндош врачлар сони X 100

$$X = \frac{\text{Ишлаётган жисмоний врачлар сони.}}{\text{-----}} =$$

**187.Тез ёрдам хизматидаги фельдшерларни
ўриндошлик коэффиценти:**

Мавжуд ўриндош фельдшерлар сони X 100

$$X = \frac{\text{-----}}{\text{-----}} =$$

Ишлаётган жисмоний фельдшерлар сони.

188.Ихтисослаш тиббий хизмат кўрсатиш салмоғи:

Ихтисослашган бригада бажарган чақириқлар сони X 100
X= ----- =
Барча чақириқлар сони.

189.1та уйга тез ёрдам бригадаси чақирувининг ўртача баҳоси:

Тез тиббий ёрдамга ажратилган барча маблагни миқдори
X= ----- =
Барча бажарилган чақириқлар сони.

190.Тез ёрдам хизматини врачлар билан бутланганлиги:

Мавжуд врачлар сони X 100
X= ----- =
Штатдаги врачлар сони.

191.Тез ёрдам хизматини фельдшерлар билан бутланганлиги:

Мавжуд фельдшерлар сони X 100
X= ----- =
Штатдаги фельдшерлар сони.

Врачларга «Д» хисобидаги беморлар сонини тугри келиши меъёрлари

Терапевт	-	150-170 нафар
Жаррох	-	100-120 нафар
Гинеколог	-	100-120 нафар
ЛОР	-	120-150 нафар
Офтальмолог	-	160-180 нафар
Дерматолог	-	80-120 нафар

1-акушер гинеколог участкада 300 аёллар, шу жумладан 2000 та туғруқ ёшидаги аёллар булади.

1 та педиатрик участкада 250-300 «Д» беморлар ёки 25-30% болалар сони хисобидан булади.

Болаларда соғайтириш самарадорлиги 60-85% катталарда 25-30% гача булади.

Профилактик тиббий кўрикларда 12-15 % касал топилиши керак.

Туғилиш ва ўлим кўрсаткичларини баҳолаш мезонлари

№	Кўрсаткичларга баҳо бериш	Туғилиш	Ўлим
1	Жуда юкори	35 дан куп	15,0
2	Юкори	35-25	15,12
3	Ўрта	24-20	11-10
4	Паст	19-20	9+8
5	Жуда паст	10 дан кам	8 дан кам

Муассасаларнинг режадаги қатнов кувватларини аниқлаш бўйича меъёрий кўрсаткичлари (поликлиникаларни қатнов кувватини ҳисоблаш).

Поликлиникада барча хоналарни коридорлар билан бирга (хожатхона ва омбордан ташқари) кв м ларда ҳисоблаб, ушбу курсатилган узгармас бирлик рақамларига булинади.

№	Тури	сменага 1 қатновга қатнов майдони (м ²)	
		ДПМ таркибига сирувчи пол-лар	Мустақил пол-лар
1	Республика ёки вилоят шифохонаси поликлиникаси	7,2	8,6
2	Республика, вилоят, шаҳар шифохоналарининг болалар поликлиникалари, шаҳар болалар поликлиникалари	7,6	10,9
3	Шаҳар поликлиникаси (бўлим)	4,6	6,8
4	Марказий район поликлиникаси	3,2	5,2
5	Амбулатория	-	5,4
6	КВП (ШВП)	-	5,4
7	Стоматологик поликлиника, катталар ва болалар учун	-	2,7
8	Аёллар маслаҳатхонаси	4,4	6,3
9	Диспансерлар:		
А	Даволаш жисмоний тарбия	-	13,2
Б	Кардиология диспансери	6,0	-
В	Тери таносил	2,4	3,4
Г	Наркология	3,8	5,3
Д	Онкология	6,2	9,2
Ж	Эндокрин	3,6	4,7
З	Силга қарши	3,6	4,7
И	Асаб рухий	3,8	5,3
10	УВУК учун госпитал поликлиникаси	4,6	6,8
	Ихтисослашган шифохоналарнинг поликлиника бўлимлари:		
11	Ортопедохирургия	1,62	2,8
12	Асаб рухий касалликлар шифохонаси	3,6	4,7
13	Силга қарши кураш шифохонаси	2,2	3,6

14	Отоларингологик	2,2	3,6
15	Физиотерапевтик	5,0	5,2
16	Косметологик шифохона	5,0	5,2

Изоҳ: Илмий текшириш институтлари, олий укув клиник шифохоналари, поликлиникаларининг режалар қатнови шаҳар поликлиникаларни меъёрлари бўйича аникланади.

Иқтисослашган тиббий ёрдам турлари бўйича ўринлар МЕ Ё Ё Р Л А Р И

№	Мутахассислик	1000 аҳолига ўринлар сони	
		Эрисман номидаги институт (И.Д.Богатыров)	ССВ режалаштириш бўлими
1	Терапия	2,4	3,4
2	Жаррохлик (травм-ортопедия, онкология, стоматологларни кушганда)	1,36	1,9
3	Акушерлик	0,7	0,8
4	Гинекология	0,8	0,8
5	Невропатология	0,51	0,4
6	Педиатрия	1,0	1,2
7	Юкумли касалликлар	1,25	0,7
8	Физиотерапия	0,7	0,8
9	Отоларингология	0,3	0,3
10	Офтальмология	0,56	0,35
11	Дермато-венерология	0,46	0,35
12	Логопедия	0,17	-
13	Жами	10,81	11,0
14	Бундан ташқари психатрия	1,8	2,5
15	Жами	12,61	13,5

Бундан ташқари силга қарши санаторияларда 1,3 ўрин иқтисослашган тиббий ёрдам турлари бўйича врачлар ва ўринлар МЕ Ё Ё Р Л А Р И

№	Мутахассислар номи	10000 аҳолига врачлар сони	№	Мутахассислар номи	10000 аҳолига ўринлар сони
1	Соғлиқни сақлаш ташкилотчилари Тез ёрдам врачлари ЛФК врачлари	2,35	1	Терапевтик ўринлар	
			2	Кардио-ревматолог	0,04
				Физиотерапевтик	0,09
2	Терапевтлар	6,96		Эндокринологик	3,4
				Гематологик	0,05
					0,07
	Жаррохлар		3	Инфекцион катталар	0,45
	Травматологлар			Инфекцион болалар	0,25

3	Анестезиологлар Урологлар Онкологлар	2,56			0,7
4	Акушер гинекологлар	2,75	4	Жаррохлик катталар Жаррохлик болалар Травматологик бола Урологик Урологик Онкологик	0,5
5	Педиатрлар	2,96			0,7
6	Окулистлар	1,15			0,18
7	Оталаринголог	0,73			0,02
8	Невропатолог	1,51			1,9
9	Психиатрлар	1,03			0,04
10	Фтизиатрлар	0,78	5	Хомила ва тугадиганлар Хомиладорлар патология Гинекологик Аборт	0,01
	Дермато-венерологлар	0,59			0,07
11	Рентгенологлар	1,09			0,95
13	Физиотерапевтлар	0,33			0,03
14	Инфекционистлар	2,0	6	Сил катталар Сил болалар	0,17
15	Паталогоанатомлар	0,22			1,1
16	Стоматологлар	7,01	7	Неврологик катталар Неврологик болалар	0,04
17	Врач лаборантлар	0,85			0,4
	Жами	35,0	8	Куз касаллиги катта Куз касаллиги бола	0,25
			9	ЛОР катталар ЛОР болалар	0,006
			10	Педиатрия	0,4
			11	Дерматовенерология	0,2
				Жами	11,0

1 яшовчига, 10000 минг аҳолига, 1 врачлик мансабига тугри келадиган амбулатор қатновлар ва 10000 минг аҳолига ўринлар сони, стационарлар учун 10000 минг аҳолига врачлар сони, 1 та врачлик мансабига ўринлар меъёрлари.

Мутахассислар	Қатновлар			Врачлар	Ўринлар		Врачлар	Мансаб	Жами
	1 яшовчига катновлар сони	10000 аҳолига катновлар сони	1 врачлик мансабига қатновлар сони		10000 аҳолига ўринлар сони	1 та врачлик мансабига ўринлар сони			
							Стационар учун 10000 аҳолига врачлар сони	Бўлим мудири учун мансаб ставкаси	

Терапевт	2,5	2,5	5,0	4,2	22	20	1,0	0,5	5,7
Педиатр	1,4	14	5,0	2,8	12	10	0,8	0,35	3,95
Ак-гинеколог	0,75	7,5	7,0	1,0	20	17	1,2	0,2	2,4
Жаррох	1,4	14	9,0	1,2	19	20	0,95	0,2	2,35
Физиотерапевт	0,3	3,0	5,0	0,5	12	22	0,55	0,1	1,15
Офтальмолог	0,5	5,0	8,0	0,6	3,5	20	0,2	0,1	0,9
ЛОР	0,4	4,0	8,0	0,5	2,5	20	0,1	0,1	0,7
Невропатолог	0,4	4,0	8,0	3,0	3,0	20	0,15	0,05	0,7
Стоматолог	2,0	20,0	4,0	4,4	-	-	-	0,45	4,85
Дерматолог	0,4	4,0	8,0	0,3	4	30	0,15	0,05	0,5
Инфекционист	-	-	-	-	14	20	0,6	0,1	0,8
Жами	10,0	100,0	6,3	16,0	112,0	19	5,8	2,2	24,0

Амбулатор поликлиника ва стационар хизматининг аввалги йилларнинг маълумотларини амалдаги меъёрларга солиштириш оркали аҳолига тиббий хизмат кўрсатишнинг хажми, поликлиника билан стационарнинг бир-бирига узаро алоқаси, даволаш ва диагностика ишларининг сифати ва даражаси тўғрисида маълум бир хулоса қилиш мумкин.

Муассаса фаолиятини таҳлил қилиб, унга баҳо бериш асосида аҳолига тиббий хизмат кўрсатишдаги камчиликларни бартараф қилиш, уни янада яхшилаш бўйича аник чора-тадбирлар белгиланади.

НАЗОРАТ САВОЛЛАРИ

1. Статистика тушунчаси.
2. Умумий фан сифатида статистиканинг назарий асослари.
3. Санитар (тиббий) статистика тушунчаси.
4. Статистик йиғинди тушунчаси.
5. Кузатув бирлиги тушунчаси ва уни белгилари.
6. Ёппасига текшириш ва танлаб текширишларга тушунча.
7. Когорта усулига тушунча.
8. Танлаб текшириш усулига тушунча.
9. Статистик йиғиндининг асосий гуруҳ хусусиятлари ва критерийларига тушунча.
10. Санитар-статистик тадқиқот босқичлари.
11. Тадқиқот дастури ва режаси таркиби.
12. Статистик карта тушунчаси, уни тузишдаги талаблар.
13. Белгиларни гуруҳлаш, гуруҳлар турлари.
14. Статистик жадваллар, уларнинг турлари, фарқи.
15. Статистик йиғиндининг ташкил қилиниши: ўз ичига олиш бўйича, маълумотларни йиғиш ва вақт бўйича.
16. Танлаш усули ва унинг асосий таркиблари.
17. Танланган йиғинди учун бирликларни танлаш усуллари.
18. Статистик тадқиқотнинг 2-босқичи.
19. Статистик тадқиқотнинг 3-босқичи.
20. Статистик тадқиқотнинг 4-босқичи.
21. Статистик жадвал тузишда қандай қоидаларга риоя қилиш керак?
22. Тадқиқот мақсади асосида турли кузатув бирликларига мисол келтиринг.
23. Кузатув рўзномаси турлари.
24. Тадрижий тадқиқот нима? Мисол келтиринг.
25. Ёппа кузатув нима? Мисол келтиринг.
26. Бирварақай тадқиқот нима? Мисол келтиринг.
27. Аҳолини рўйхатга олиш қайси тадқиқот турига киради?
28. Туғилиш ва ўлимни ўрганиш қайси тадқиқот турига киради?

29. Статистик маълумотларни аҳолини ёши бўйича (катталар ва болалар учун) гуруҳлашнинг турларини келтиринг.
30. Статистик маълумотларни касаллик таснифлари, аҳолининг касби бўйича гуруҳлашга мисоллар келтиринг.

ТАЛАБАЛАРНИНГ МУСТАҚИЛ ИШИ

Талабалар уқитувчи берган мавзу бўйича мустақил санитар-статистик тадқиқот бажариши керак.

Талабаларнинг мустақил иши учун вазифалар намунаси:

Мавзу: Ота-оналарнинг ёмон одатларини 1 ёшгача бўлган болалар касалликларига таъсири

Кафедрада мавжуд бўлган «Соғлом болаларни ўрганиш картаси»га (0-7-ёшгача), асосан, танланган тадқиқотда берилганидек, болаларнинг 1 ёшгача бўлган ҳаётида касалликларнинг тез-тез қайталанишига, ота-оналарнинг чекиш ва ичкиликка берилганлигининг таъсирини ўрганиш зарур. Бунинг учун талабаларга 100 та комплекстан иборат «Карта» тарқатилади.

Вазифани бажариш учун:

1. Тадқиқот мақсадини аниқлаш.
2. Тадқиқот дастурини тузиш ва бунинг учун:
 - 2.1. Кузатув бирлиги ва уни ҳисоб белгиларини аниқлаш.
 - 2.2. Кузатув дастурини ишлаб чиқиш (материал йиғиш учун ҳужжатлар)
3. Тадқиқот режасини тузиш:
 - 3.1. Тадқиқот объекти
 - 3.2. Тадқиқот ҳажми
 - 3.3. Тадқиқот турлари (вақт, ҳажм ва материал йиғиш усули бўйича)
 - 3.4. Тадқиқот жойи ва вақти
 - 3.5. Тадқиқот муддати
 - 3.6. Тадқиқотни илмий-услубий бошқариш.
4. Жадваллар макетини тузиш
 - 4.1. Оддий – «Ҳаётининг 1-йилида болаларни ўтказган касалликлари бўйича бўлиш».
 - 4.2. Гуруҳли ва комбинацион: «Ҳаётининг 1-йилида болаларнинг ўтказган касалликлари ва ота-оналарининг ёмон одатлари мавжудлиги бўйича бўлиш».
 - 4.3. Тузилган оддий ва гуруҳли жадвал макетига асосан, мавжуд карталарни жойлаш керак.
 - 4.3. Жойлаш натижалари бўйича жадвалнинг барча карталари абсолют сонлар билан тўлдирилади.
 - 4.4. Ҳамма талабалар олган маълумотларни барча гуруҳлар учун битта комбинацион жадвалга тушириш керак.
 - 4.5. Олинган тадқиқот натижалари таҳлили бўйича логик дастур тузиш керак.

1-чи Мисол

Н.шаҳри аҳолиси ўртасида кўз шикастланишини ўрганиш учун статистик тадқиқот мақсади ва вазифалари, кузатув режаси ва дастури ва маълумотлар ҳисоботи тузиш.

Тадқиқот мақсади: Н.шаҳрининг турли жойларидаги атмосфера ҳавосининг ифлосланиш даражасини кўз шикастланишига боғлиқлигини аниқлаш.

Тадқиқот вазифалари: Кўз шикастланишини бартараф этиш Амалий чораларини ишлаб чиқиш учун Н.шаҳри аҳолисига турли районларда ва йилнинг турли фаслларида ҳавонинг ифлосланиш даражаси кўз шикастланишига таъсирини ўрганиш.

Кузатув объекти: шаҳар аҳолиси.

Кузатиш бирлиги – кўриш аъзолари жароҳатини олган шахс.

Кузатув вақти: шу йилнинг 1-январидан келгуси йилнинг 1-январигача

Кузатув субъекти: врач-окулист, ҳамширалар

Бошқариш: касалхона бош шифокори

Кузатув дастури: ҳисобга олинadиган белгилар бўлиб: кўз жароҳатини олганлар ёши, жинси, яшаш жойи, жароҳат олинган йил, сезон, кун, вақт, жароҳат характери; жароҳат шароити, меҳнатга лаёқатлиликини йўқолиши.

Кузатув ўтказиш усули: Кўз жароҳатини олганларни кузатув дастурига киритилган белгилар бўйича шахсларни (текущая) рўйхатга олиш.

Ҳисоб ҳужжати: статистик карта, тадқиқот дастури асосида махсус тузилган.

СТАТИСТИК КАРТА

1. Тиббий муассаса номи
2. Бемор исми, шарифи
3. Ёши
4. Жинси
5. Жароҳат олинган соат _____ кун _____ йил _____ ой _____
6. Жароҳат олинган жой (аниқ манзил)
7. Жароҳат характери
8. Жароҳат шароити
9. Меҳнатга лаёқатлиликини йўқотиш

2-чи Мисол.

Тадқиқот вазифаси: Юрак-томир касалликларини олдини олиш саволлари бўйича шаҳар аҳолисининг санитар маданиятини ўрганиш.

Тадқиқот мақсади: Шу савол бўйича санитар-оқартув системасини ишлаб чиқиш.

Тадқиқот объекти: Шаҳар поликлиникасининг 4 терапевтик участкаси районида яшовчи 30 ва ундан катта ёшдаги шахслар.

Кузатув бирлиги: Олинган участкаларни бирида яшовчи 30 ва ундан катта ёшдаги шахс.

Дастур тадқиқот вазифаси асосида ўрганилиши керак бўлган мавжуд белгилар рўйхатини ўз ичига олади.

Мисолдаги аҳолини юрак-томир касалликлари профилактикаси саволлари бўйича санитар маданиятини ўрганишда текширилаётган шахсларнинг (жинси, ёши, маълумоти) билими ва ўзини тутишини ўрганиш куйидаги саволлар бўйича ўтказилади: кечки уйкуси давомийлиги; овқатланиш режими; жисмоний маданият; дам; очик ҳаводан ва дам олиш кунларидан унумли фойдаланиш; илмий-оммабоп адабиёт ва юрак-томир касалликлари профилактикаси тўғрисидаги маълумотлар билан танишиш; шу мавзу бўйича маъруза ва суҳбатлар эшитиш; юрак-томир касалликлари билан оғриётганлар ёки юракдаги оғриқларга шикоят қилганларнинг касалликларининг биринчи белгилари намоён бўлган пайтда врачга мурожаати вақти.

Кузатув резномаси ёки бланкаси тадқиқот дастури асосида тузилади. Дастурнинг ҳамма ахволлари шу хужжатда намоён бўлиши керак. Тузилган ҳисоб хужжатининг сифатини синов сўрови ёки берилганлардан нусха кўчириш ўтказиш билан текшириш лозим.

Анкета намунаси

Юрак-томир касалликлари профилактикаси саволлари бўйича аҳолининг санитар маданиятини ўрганиш картаси

Исми, шарифи	Жинси	Ёши
Маълумоти: олий, ўрта махсус, бошланғич (кераклиси остига чизилсин)		
Ижтимоий ҳолати: ишчи, хизматчи, ўқувчи, уй бекаси, нафақахўр (чизилсин)		
Кечкурун неча соат ухлайсиз?		
Қандай овқатланасиз? 1 кунда неча марта		
Агар 1 кунда 3 маҳалдан кам овқатлансангиз сабабини кўрсатинг.....		
Уйкуга ётишдан неча соат олдин овқатланасиз?		
Очик ҳавода айланасизми?.....		
Дам олиш кунини қандай ўтказасиз?.....		
Очик ҳавода неча соат бўласиз?.....		
Шаҳар ташқарисида бўласизми?.....		
Жисмоний тарбия билан шуғулланасизми? (ҳа, йўқ).....		
Чекасизми? (Ҳа, йўқ).....		
Бир кунда неча папирос?.....		
Юрагингиз безовта қиладими? Қачондан бери?.....		
Врачга мурожаат қилганмисиз?.....		
Юрак ва томир касалликлари бўйича ўқийсизми?.....		
Сизнинг касалингиз номи ва касалликнинг бошланиши.....		
Ҳозирда бу бўйича қаерда даволандингиз?.....		

Тўлдирилган сана

(Имзо)

Ҳисоб хужжати тайёр бўлганидан кейин кўпайтирилиб, берилганларни рўйхатга олиб, яъни кузатувни бошлаш мумкин.

КЛИНИК-СТАТИСТИК ТАДҚИҚОТ РЕЖАСИ ВА ДАСТУРИ ТУЗИШ НАМУНАСИ

Мавзу: «Ошқозон хавфли ўсма касалликлари билан оғриган беморларнинг узоқлаштирилган даво натижалари»

Тадқиқот мақсади: Ошқозон хавфли ўсма касалликлар билан оғриган беморларда оператив, нур ва комбинированный даволарнинг самаралилигини аниқлаш.

Тадқиқот вазифалари:

1. Ёмон сифатли ўсмалар билан оғриган беморларнинг жинси, ёши, касби, усма жойлашуви, касаллик босқичи, даво усуллари бўйича таркибини аниқлаш.
2. Жарроҳлик, нур ва комбинацияли даводан кейинги беморларнинг (3 йилдан кейинги ҳолати) натижаларини ўрганиш.

Тадқиқот услуби: _____ йили шифохонада даволанган ёмон сифатли ўсмалар билан оғриган беморларнинг маълумотларини танлов картасига нусха кўчириш, сўнгра олинган маълумотларни қайта ишлаш ва таҳлил қилиш керак.

Тадқиқот ҳажми:

Биринчи гуруҳ – 100 эркак 30 ёш ва ундан катта ошқозон ёмон сифатли ўсмалар билан операция (ошқозон резекцияси) қилинганлар.

Иккинчи гуруҳ – 100 эркак 30 ёш ва ундан катта ошқозон ёмон сифатли ўсмалар билан нур ёрдамида даволанганлар;

Учинчи гуруҳ – 100 эркак, 30 ёш ва ундан катта ошқозон ёмон сифатли ўсмалар билан комбинацияли даво олганлар.

Тадқиқот вақти ва жойи: _____ йил, онкологик диспансер, стационар бўлими.

Тадқиқотни ким ўтказди: врачлар (исми, шарифи), ҳамширалар(исми,шарифи) ёрдамида.

РЎЙХАТГА ОЛИШ БЛАНКАСИНING МАКЕТИ

ТАНЛОВ КАРТАСИ

Касаллик тарихи № _____
 Ф.И.Ш. _____
 Туғилган йили _____
 Касби, иш жойи _____
 Диагноз _____
 Ўсманинг жойлашиши(кардиал бўлим, ошқозон танаси, кичик эгрилик - чизилсин) _____
 Касаллик босқичи (I, II, III, IV – чизилсин) _____
 Ошқозон ёмон сифатли ўсма диагнози аниқланган биринчи сана _____
 Госпитализация қилинган сана _____
 Кушимча касалликлар _____
 Даво (оператив, нур, комбинацияли – чизилсин) _____
 Операция санаси _____
 Операциядан кейинги асорат _____
 Нур билан даволаш, боши _____ (сана)
 _____ охири _____ (сана)
 Дозаси _____ Сеанслар сони _____
 Нур билан даволангандан кейинги асоратлар _____
 Шифохонадан чиққан сана _____
 Чиққандан кейин 3 йилдан сўнгги беморнинг ҳолати (тирик, ишлябди, ишлამаябди, вафот этган – чизилсин, вафот этган санаси) _____

ТАЛАБАНИНГ МУСТАҚИЛ ИШИ УЧУН МАВЗУЛАР

- Мавзу 1:** «Стационардан чиққан беморнинг статистик картаси» (х.ф.066) дан фойдаланиб, танланган тадқиқот маълумотлари асосида ИБС касаллигида госпитализация қилинган касалланишнинг жинси, ёши ва стационарда даволаниш муддатини ўрганиш.
- Мавзу 2:** «Гиббиёт институти талабалари соғлигини ўрганиш картаси»дан фойдаланиб, танланган тадқиқот асосида касалланишнинг жинси, ёши, яшаш жойи, курси, яшаш маиший шароити ва бошқаларни ўрганиш.
- Мавзу 3:** «Стационардан чиққан беморнинг статистик картаси» (х.ф.066) дан фойдаланиб, танланган тадқиқот маълумотлари асосида сальмонеллёз ёки бошқа юкумли касалликларда госпитализация қилинган касалланишни ўрганиш.
- Мавзу 4:** «Стационардан чиққан беморнинг статистик картаси» (х.ф.066) дан фойдаланиб, танланган тадқиқот маълумотлари асосида аппендицит ёки бошқа жаррохлик операцияларда госпитализация қилинган касалланишнинг жинси, ёши ва стационарда даволаниш муддатини ўрганиш.

ВАЗИЯТЛИ МАСАЛАЛАР

Мисол 1. Жароҳат олган беморларга даволаш-профилактик ёрдамни ташкил этишни ўрганиш учун қуйидаги белгиларни шифрланг ва статистик жадвал макетини тузинг:

- 1) жароҳат характери ва жойланиши;
- 2) жароҳат шароити;
- 3) бемор ёши;
- 4) жинси;
- 5) даволаш-профилактик ёрдам тури;
- 6) даволаниш давомийлиги;
- 7) охири натижа.

Мисол 2. Гипертония касаллиги билан стационардан чиққан беморлар картасини қуйидаги белгилар ҳисоби билан белгилаш учун гуруҳлаш ўтказинг ва шифрлаш тузинг:

- 1) касаллик босқичи;
- 2) стационарда бўлиш давомийлиги;
- 3) охири натижа.

Мисол 3. «Шошилич хабарнома картаси» (058 х.ф.) дан фойдаланиб, ўткир ичак юкумли касаллигини ўрганиш дастурининг асосий саволларини гуруҳланг ва оддий жадвалнинг 3 турини ясанг (территориал, хронологик ва руйхат буйича).

Мисол 4. Кизамик, юкумли гепатит, юрак-томир касалликларини ўрганиш учун ёш бўйича гуруҳлашни ўтказинг.

Мисол 5. Аёлларда аборт сабабларини ўрганиш учун дастур саволларини тузинг ва жадваллар макетини тузинг.

Мисол 6. Кузатув дастури саволларини ва ўрганиш учун жадваллар макетини тузинг:

- 1) ишчилар соғлигига ичкиликбозликнинг таъсири;
- 2) ишнинг санитар-гигиеник ҳолатини ишчиларнинг пиодермия касалланишига боғлиқлиги;
- 3) аҳолининг санитар кўникмалари;
- 4) маиший шароит ва унинг ишчилар соғлигига таъсири.

Мисол 7. Тадқиқотнинг мақсади ва вазифаларини, кузатув режаси ва дастурини тузинг, ўрганиш учун ҳисоб ҳужжатларини айтинг:

- 1) қишлоқ аҳолисининг умумий касалланиши;
- 2) қорхона ишчиларини жароҳатланиши;
- 3) маҳаллий терапевтлар томонидан диспансер кузатувга олинган беморларга хизмат кўрсатиш;
- 4) мактаб ўқувчиларини жисмоний ривожланиши.

Мисол 8. Бирваракай ва тадрижий статистик тадқиқотга мисоллар келтиринг қуйидаги соҳаларда:

- 1) демографик статистика;
- 2) санитар-статистика.

Комбинацияли жадваллар макетини тузиш бўйича ВАЗИЯТЛИ МИСОЛЛАР

Вариант 1. Комбинацияли жадвал макетини тузинг:

Н.фабрикасида вақтинча меҳнатга лаёқатсизлик турлари бўйича касал булган ишчиларни тақсимлаш (касаллик, жароҳат, карантин, беморларга қараш, ҳомиладорлик ва туғиш), цехлар бўйича (тукиш, йигирувчи, мотальний), ёш бўйича (19 ёшгача, 20-29 ёш, 30-39 ёш, 40-49 ёш, 50-59 ёш, 60 ёш ва ундан катта), жинс бўйича.

Вариант 2. Комбинацияли жадвал макетини тузинг:

Шифохонинг терапия бўлимига зотилжам билан оғриган беморларни тақсимлаш госпитализация муддати бўйича (1-кун, 2-кун, 3-кун ва кейинроқ), даво давомийлиги (15 кунгача, 15 кундан ортик), асоратлар бўйича (асорат билан, асоратсиз).

Вариант 3. Комбинацияли жадвал макетини тузинг:

Ўлганларни шифохонада (ёрилганларни) тақсимлаш, нозологик формалари бўйича (сил, рак, яра касаллиги, миокард инфаркти), диагностика сифати (клиник ва патологоанатомик диагносларнинг тўғри келиши, диагносларнинг тўғри келмаслиги), шифохонада даволаниш давомийлиги (7 кунгача, 8 кундан 1 ойгача, 1 ойдан 2 ойгача, 2 ойдан ортик).

Вариант 4. Комбинацияли жадвал макетини тузинг:

Н.вилоятли врачларини тақсимлаш: иш стажи бўйича (5 йилгача, 5 йилдан 10 йилгача, 10 йилдан ортик), соҳаси бўйича (терапевтлар, жаррохлар, акушер-гинекологлар, фтизиатрлар, окулистлар, лор ва бошқалар), иш жойи (вилоят шифохонаси, шаҳар шифохонаси, туман шифохонаси).

Вариант 5. Комбинацияли жадвал макетини тузинг:

Ёмон усмадан ўлганларни тақсимлаш: бачадоннинг бўйни ва тана қисми, қўкрак беzi, ёш бўйича (19 ёшгача, 20-39 ёш, 40-59 ёш, 60 ёш ва ундан катта), касаллик давомийлиги (6 ойгача, 6 ойдан 1 йилгача, 1 йилдан ортик) ва касби (уй бекаси, ишчи,хизматчи,колхозчи) бўйича.

Вариант 6. Комбинацияли жадвал макетини тузинг:

Юкумли касалликлар билан оғриган бемор болаларни тақсимлаш (вирусли гепатит, сальмонеллез, корин тифи, дизентерия), болалар юкумли касалхонасида даволанганлар даво давомийлиги бўйича (15 кунгача, 15 кундан 20 кунгача, 20 кундан ортик), касаллик натижаси (тузалиш, асорат, ўлим).

Вариант 7. Болалар боғчасида врач-педиатрнинг диспансер кузатувидаги рахит, гипотрофия, диатез билан оғриган болаларни тақсимлаш: жинси бўйича (ўғил болалар, қиз болалар), ёши бўйича (1 ёшдан 2 ёшгача, 2 ёшдан 3 ёшгача, 3 ёшдан катта).

Вариант 8. Болалар шифохонасининг жаррохлик бўлимига ўткир аппендицит, сийдик тош касаллик ва қўл-оёқ жароҳати бўйича ётқизилган беморларни тақсимлаш: госпитализация муддати (касалликнинг 1-куни, 2-куни ва 3-куни), давонинг давомийлиги (10 кунгача, 10 кундан 20 кунгача, 20 кундан ортик) ва асоратлар бўйича (асоратлар билан, асоратсиз).

Вариант 9. Касаллик туфайли ўлган болаларни тақсимлаш (пневмония, уткир ичак касалликлари, сальмонеллез, чакалоқлар касалликлари) жинси ва ёши бўйича (1 ёшгача, 1 ёшдан 3 ёшгача, 4 ёшдан 7 ёшгача, 8 ёшдан 14 ёшгача).

Вариант 10. Автотранспорт жароҳати олган болаларни тақсимлаш (синиш, бош суяк жароҳати, лат йишлар), жароҳат олган вақти (соат 12 гача, 12 дан 15 гача, 15 дан кейин), автотранспорт тури бўйича (автобус, юк машинаси, шахсий автомобил).

Вариант 11. Гельминтоз билан оғриган беморларни тақсимлаш: болаларни уюштирилиши бўйича (ясли-боғчага боради, бормайди), онасининг фаолиятини характери бўйича (ақлий иш, жисмоний иш билан банд, уй бекаси), онанинг ёши бўйича (25 ёшгача, 26 ёшдан 30 ёшгача, 30 ёшдан катта).

Вариант 12. Хафаконлик туридаги вегето-кон-томир дистония билан оғриган болаларни тақсимлаш: ўқиш характери буйича (умумий дастур бўйича мактабга боради, математик йўналишдаги мактаб, инглиз тили мактаби, музика мактаби), жинс, ирсий касалликларга мойиллик бўйича (ота-оналар хафа конлик касаллиги билан оғримайдилар, отаси касал, онаси касал).

НИСБИЙ ҚИЙМАТЛАР

Амалий кўникмаларни эгаллашнинг «Қадам-бақадам» педагогик технологияси



Мустақил иш учун вазиятли масалалар

Берилган маълумотларга асосан экстенсив, интенсив, алокадорлик (оддий нисбат) ва якколлик (кургазмали) курсаткичларни ҳисобланг.

Вариант 1

Б. шаҳрида 2006 й.:

Аҳоли сони – 49 100 киши

Тугилганлар сони - 1042 киши

Касалликлар жами кайд этилган - 25 810

улардан: грипп - 920

юкумли касалликлар -- 520

бошка касалликлар -- 4370

уринлар сони: 1990 й. -- 220

2000 й. -- 215

2006 й. -- 210

Врачлар сони -- 54

Вазиятли масалаларни бажариш намунаси

Вариант 1

Курсаткичларни ҳисоблаш усуллари:

1. Интенсив курсаткичлар:

$$\text{Тугилиш курсаткичи} = \frac{\text{Тугилганлар сони} \times 1000}{\text{Аҳолии сони}} = \frac{1042 \times 1000}{49\,100} = 21,2 \text{ ‰}$$

$$\text{Касалланиш курсаткичи} = \frac{\text{Касалликлар сони} \times 1000}{\text{Аҳолии сони}} = \frac{25\,810 \times 1000}{49\,100} = 52 \text{ ‰}$$

2. Экстенсив курсаткичлар :

$$\text{а) Грипп касаллигини микдори} = \frac{\text{Грипп касаллиги} \times 100}{\text{касалликлар сони}} = \frac{902 \times 100}{25\,810} = 3,5 \%$$

$$\text{б) юкумли касалликларини микдори} = \frac{\text{юкумли касалликлар сони} \times 100}{\text{касалликлар сони}} = \frac{520 \times 100}{25\,810} = 2 \%$$

$$\text{в) бошка касалликлар микдори} = \frac{\text{Бошка касалликлар сони} \times 100}{\text{касалликлар сони}} = \frac{4370 \times 100}{25\,810} = 95,5 \%$$

касалликлар сони 25 810

3. Алокадорлик (оддий нисбат) курсаткичи:

$$\text{а) аҳолини врачлар билан таъмин-} = \frac{\text{врачлар сони} \times 10\,000}{\text{аҳоли сони}} = \frac{54 \times 10\,000}{49\,100} = 11 \text{ врач}$$

ланиш курсаткичи

$$\text{б) аҳолини уринлар билан таъ-} = \frac{\text{уринлар сони} \times 10\,000}{\text{аҳоли сони}} = \frac{210 \times 10\,000}{49\,100} = 42 \text{ урин}$$

минланиш курсаткичи

4. Якколлик (курғазмали) курсаткичи :

1990 йилдаги. уринлар сони 100% деб олинади, колганлари эса, шу курсаткичга нисбатан хисобланади.

$$\begin{array}{l} 220 \text{ ---- } 100\% \\ 215 \text{ ---- } x \end{array} \quad x = \frac{215 \times 100}{220} = 98\%$$

$$\begin{array}{l} 220 \text{ ---- } 100\% \\ 210 \text{ ---- } x \end{array} \quad x = \frac{210 \times 100}{220} = 95\%$$

Хулоса : уринлар сони 2006 й. 95% ни ташкил килди 1990 йилга нисбатан, яъни камайди..

Фойдаланилган адабиётлар:

Т.И.Искандаров, Б.Маматқулов «Санитария – статистик ва ижтимоий – гигиеник тадқиқот услублари» 1994

А.Ф.Серенко, В.В.Ермакова «Социальная гигиена и организация здравоохранения» 1984

Акрамов Э.А, Н.М. Соатов «Статистика асослари» 1979

Абдуллаев И.Қ. «Болалар поликлиникасининг ишини ташкил қилиш ва фаолиятини таҳлил қилиш» 1998

Абдуллаев И.Қ, Дўсчанов Б.А. «Биостатистика фанидан масалалар тўплами» 1995

Ш.Т.Искандарова «Тиббиёт статистикаси» 2006

Ш.Т.Искандарова, Н.М.Маҳмудова «Аҳоли орасида демографик жараён ва касалланишни ўрганиш усуллари» 2006

Э.З.Исҳоков «Тугилиш кўрсаткичлари, уларни ҳисоблаш ва таҳлил қилиш усуллари» 2001

Э.З.Исҳоков «Ўлим кўрсаткичлари, уларни ҳисоблаш ва таҳлил қилиш усуллари» 2001

Э.З.Исҳоков «Перинатал ўлим кўрсаткичлари, уларни ҳисоблаш ва таҳлил қилиш усуллари» 2001

Таклифлар үчүн

